



ÅRSBERETNING

1967

Rigsombudsmanden på Færøerne

Å R S B E R E T N I N G

1 9 6 7

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E

	side
Forord	3
Færøernes produktion	4
Færøernes eksport og import	11
Fiskerflåden	22
Finansieringen af de nye skibe	26
Fiskerne	30
Befolkningsforhold	32
Indkomstbeskatning	35
Pengeinstitutter, pristal og seddelcirkulation	42
Offentlige udgifter m.v.	47
Nationalregnskabet for Færøerne	56
Sociale forhold	62
Sundhedsvæsen	69
Undervisning m.v.	72
Kirkelige forhold	81
Kulturelle forhold	85
Offentlige anlægsarbejder og samfærdsel	92
Retsvæsen	100

F O R O R D

Årsberetningen for 1967, der hermed foreligger, tilsigter som sine forgængere at give et talmæssigt billede af hovedtrækkene i udviklingen på Færøerne i det sidst forløbne år.

Også i år er der foretaget visse ændringer i stoffets sammensætning. Afsnittet om folketings- og lagtingsvalg er således udgået, da der ikke har været afholdt valg i 1967, ligesom afsnittet om ikraftsættelse af love m.v. på Færøerne er udgået som overflødig, efter at "Færøsk Lovregister" er udkommet og holdes á jour ved udgivelse af årlige tillæg. Til gengæld er i år - som i årsberetningen for 1963 - medtaget et kapitel om kirkelige forhold og - som noget nyt - er det i et kapitel om kulturelle forhold forsøgt at give et billede af den færøske radios virksomhed, bogudgivelsernes omfang og af det teater-, film- og musikliv, der udspiller sig på Færøerne. Herudover er der rundt omkring i de enkelte afsnit foretaget visse ændringer i tabelopstillinger og indføjet noget nyt stof.

Udgivelsen af denne beretning ville ikke være mulig uden beredvilligt, hurtigt og effektivt medarbejderskab af en lang række offentlige og private institutioner, selskaber og enkeltpersoner. Denne fortræffelige bistand har også været ydet i år, og jeg bringer alle de mange, der har medvirket hertil, en hjertelig tak.

RIGSOMBUDSMANDEN PÅ FÆRØERNE, den 10. januar 1967.

M. Wahl

FÆRØERNES PRODUKTION

Den væsentligste del af produktionen på Færøerne består af fiskefangst og tilvirkning af fisk.

Den samlede fiskefangst - omregnet til hel urensset fisk - udgjorde i året 1967 efter en foreløbig opgørelse godt 178.000 tons. Det er en fremgang på godt 13.000 tons i forhold til i fjor. Fremgangen skyldes navnlig øgede sildefangster med de nye fangstmetoder (kraftblok og ringnot), men også torskefangsten har for første gang i flere år vist en lille fremgang.

Samlede fiskefangster i årene 1956-67

(hel urensset fisk)

<u>1.000 tons</u>	<u>Sild</u>	<u>Anden fisk</u>	<u>Ialt</u>	<u>Index (1956:100)</u>
1956	23,7	92,6	116,3	100
1957	17,0	88,7	105,7	91
1958	17,7	89,1	106,8	92
1959	13,7	73,5	87,2	75
1960	11,0	98,0	109,0	94
1961	16,9	103,2	120,1	103
1962	9,8	133,7	143,5	123
1963	12,9	124,2	137,1	118
1964	19,3	119,9	139,1	120
1965	34,6	110,3	144,9	125
1966	61,6	103,8	165,4	142
1967 ^{x)}	71,5	107,1	178,6	154

Ved bedømmelsen af fangstresultaterne må det tages i betragtning, at der siden 1956 er sket en omfattende fornyelse af fiskerflåden, jfr. afsnittet om fiskeskibene.

En nærmere specifikation af fiskefangsterne på de enkelte fiskearter er givet i følgende tabel.

x) foreløbige tal.

Samlede fiskefangster fordelt på fiskearter
(hel urensset fisk)

<u>1.000 tons</u>	<u>1956</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>
Torsk	84,7	106,1	103,2	95,1	90,8
Kuller	4,9	8,5	8,2	7,8	7,9
Helleflynder	0,4	0,3	0,2	0,3	0,2
Storsej	0,6	3,0	1,6	1,4	1,3
Brosmer	1,2	3,9	4,2	3,2	2,0
Sildehaj	-	0,8	1,2	1,1	0,7
Sild	23,7	12,9	19,3	34,6	61,6
Anden fisk	<u>0,8</u>	<u>1,6</u>	<u>1,2</u>	<u>1,4</u>	<u>0,9</u>
Ialt	<u>116,3</u>	<u>137,1</u>	<u>139,1</u>	<u>144,9</u>	<u>165,4</u>

Langt hovedparten af torsken fanges ved Grønland, hvor den flækkes, renses og saltet ombord til saltfisk. I de senere år er der tillige produceret en del saltfisk ved New Foundland. Kulleren fanges hovedsagelig ved Færøerne og Island, hvorfra den sammen med den her fangede torsk enten landes direkte i udlandet i fersk, iset tilstand som "isfisk" eller landes på Færøerne til filétskæring eller saltning. Silden fanges hovedsagelig i Nordhavet og anvendes overvejende til saltning og krydring og til produktion af sildemel og sildeolie. Fangstmængdernes fordeling på de enkelte fangstfelter fremgår iøvrigt af nedenstående tabel.

Samlede fiskefangster fordelt på fangstfelter
(hel urensset fisk)

<u>1.000 tons</u>	<u>1956</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>
v. Færøerne	14,4	19,2	20,8	20,2	24,7
v. Island	18,2	11,1	9,6	8,5	14,6
v. Grønland	31,8	78,3	66,0	66,1	64,9
v. New Foundland	0,1	14,8	23,5	15,5	15,6
Barentshavet	28,9	0,8	-	-	-
Nordhavet	23,0	12,9	18,3	31,5	44,1
Nordsøen	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>0,9</u>	<u>3,1</u>	<u>1,5</u>
Ialt	<u>116,3</u>	<u>137,1</u>	<u>139,1</u>	<u>144,9</u>	<u>165,4</u>

Som det fremgår af tabellen, er fangsterne ved Færøerne, Island og i Nordhavet stærkt stigende. Dette skyldes alene øgede sildefangster. Fiskeriet af torsk ved New Foundland og Grønland er derimod stagnerende.

Saltfisk er fremdeles Færøernes hovedprodukt. I 1967 har produktionen heraf andraget godt 30.000 tons, hvilket er en smule mere end i fjor.

Produktionen af saltfisk fordelt på fangstfelter

<u>tons</u>	<u>1956</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967^{x)}</u>
Ved Grønland	12.452	22.718	24.248	22.122	23.223
Ved New Foundl.	-	8.803	5.980	5.962	4.500
Ved Island	6.358	1.982	2.294	939	624
Ved Norge	11.612	-	-	-	-
Ved Færøerne	<u>3.394</u>	<u>1.052</u>	<u>1.377</u>	<u>827</u>	<u>1.659</u>
Ialt	<u>33.816</u>	<u>34.555</u>	<u>33.899</u>	<u>29.850</u>	<u>30.006</u>

Produktionen ved Grønland og New Foundland udgjorde i 1967 92 % af den samlede saltfiskeproduktion mod 94 % i 1966 og 37 % i 1956. Produktionen af saltfisk fanget ved Færøerne er fordoblet fra 1966 til 1967, hvilket er en følge af de faldende priser på frosne torskefiléter.

Produktionen af saltfisk fordelt efter landingspladser

<u>tons</u>	<u>1956</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967^{x)}</u>
<u>Landingssted</u>					
Færøerne	27.324	19.600	18.642	16.992	15.074
Danmark	3.249	9.994	7.798	6.188	11.152
Storbritanien	323	-	-	-	-
Grønland	2.920	886	883	1.071	1.242
Norge	-	2.505	5.639	3.346	-
Spanien	-	-	937	1.118	-
Portugal	-	-	-	-	232
Ikke landet	-	<u>1.570</u>	-	<u>1.135</u>	<u>2.306</u>
Ialt	<u>33.816</u>	<u>34.555</u>	<u>33.899</u>	<u>29.850</u>	<u>30.006</u>

Den del af saltfisken, der landes i Danmark (hovedsagelig Esbjerg) reeksporteres til Italien, medens den saltfisk, der landes på Færøerne, enten eksporteres som saltfisk eller tørres industrielt til klipfisk.

Produktionen af klipfisk kan for året 1967 anslås til ca. 2.500 tons, hvilket er godt 100 tons mindre end i 1966, hvor produktionen var 2.635 tons. I 1965 blev der produceret 3.671 tons klipfisk. Den beskedne klipfiskeproduktion skyldes lave priser på det brasilianske marked.

x) foreløbige tal.

Produktionen af frosne fiskefiléter på Færøerne har i 1967 udgjort ca. 3.300 tons mod 4.200 tons i 1966 og 3.014 tons i 1965. Der er således tale om en nedgang i produktionen på ca. 900 tons eller godt 20 % i forhold til 1966, hvilket dels skyldes vanskelige markedsforhold, dels at vejrforholdene har været dårligere end sædvanlig. Vejrforholdene har navnlig været hæmmende for hjemmefiskeriets mindre kuttere, der er hovedleverandører af råfisk til filétfabrikkerne. Af den samlede mængde på 3.300 tons filét er 870 tons produceret ombord i fabrikstrawleren "Kap Farvel".

På Nordafars filétfabrik i Færingehavn på Grønland har der været en mindre nedgang i produktionen fra 3.035 tons filét i 1966 til 2.850 tons i 1967. Nedgangen skyldes alene mindre deltagelse i dette fiskeri, jfr. nedenfor i kapitlet om fiskerne. Værdien af produktionen er medregnet i den færøske eksport og i opgørelsen af lagerbeholdningerne.

Sildefangsten undergår for tiden en stærk udvikling på Færøerne. Indtil for ca. 3 år siden foregik sildefiskeriet alene som garnfiskeri fra en række ældre træskibe, og hele fangsten - bortset fra den andel, der anvendtes til agn - blev saltet i tønder ombord. Denne form for sildefangst fortsætter stadigvæk, men er i 1967 helt slået fejl. Uanset at der har deltaget omtrent samme antal skibe som i 1966, har fangsten i 1967 kun udgjort godt 48.100 tønder á 90-100 kg, hvilket kun er ca. 44 % af fangsten i 1966.

Fangst af sild saltet ombord
eksporttønder

1956	159.000
1962	64.000
1963	85.000
1964	112.500
1965	96.000
1966	110.500
1967	48.133

Herudover er der i slutningen af 1964 påbegyndt et omfattende fiskeri af sild til industriformål, et fiskeri, hvis udbytte har været stedse stigende. Dette fiskeri finder sted fra en række af de nye ställineskibe efter moderne fangstmetoder. Ved hjælp af asdic-instrumenter lokaliseres større sildestimer, der derefter hurtigt indfanges ved brug af ringnot og kraftblok. Denne højtudviklede form for fiskeri stiller store krav til mandskabets erfaring og tekniske kunnen, men til gengæld er det på denne måde muligt at få fuld last (2-300 tons) i løbet af ganske kort tid. I dette fiskeri har i 1967 deltaget ialt 14 skibe, der tilsammen har fanget ialt ca. 64.900 tons sild. I fjor deltog samme antal skibe, der ialt fangede 47.231 tons.

Hovedparten af den sild, der fanges på denne måde, landes uforarbejdet til industribrug (produktion af sildeolie og -mel), men en mindre del ises ombord i kasser og landes til forædling under forskellig form (filétering, frysning eller krydring). Medens sildefangst tidligere udelukkende foregik i månederne juli-november, er det nu muligt med kraftblokskibene at fange sild næsten hele året rundt, idet skibene følger sildens vandringer fra nord for Island over farvandene ved Færøerne til Nordsøen.

Som følge af, at en del af fangstpladserne er beliggende langt væk, er en del af fangsterne landet uden for Færøerne. Nedenfor er givet en oversigt over de samlede sildefangster de sidste 4 år fordelt efter, hvor fangsterne er landet.

Samlet sildefangst fordelt efter landingspladser

	(hel urensset sild)			
<u>tons</u>				
<u>Landingssted</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967^{x)}</u>
Færøerne	18.289	29.551	48.887	49.417
Danmark	973	4.850	6.835	20.355
Norge	-	-	1.151	-
Island	-	218	4.731	330
Andre lande	-	-	-	<u>1.131</u>
Ialt	<u>19.262</u>	<u>34.619</u>	<u>61.604</u>	<u>71.233</u>

x) foreløbige tal

De mængder, der er landet uden for Færøerne, er alle fanget af kraftblokskibene, medens der i de på Færøerne landede mængder tillige indgår det kvantum sild, der er fanget af garnskibene til saltning.

Foruden de 49.417 tons sild, der er landet på Færøerne af færøske skibe, har der tillige i 1967 for første gang været landet større mængder af sild på Færøerne fra islandske skibe - ialt 10.965 tons. Hertil kommer, at ca. 300 tons fjordsild er indgået i industriproduktionen.

De samlede sildemængder, der i 1967 er indgået i den færøske produktion af sildeprodukter, andrager herefter 60.682 tons, der er anvendt som angivet i nedenstående tabel.

På Færøerne landet sild fordelt efter anvendelse
(hel urensset sild)

<u>tons</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967^{x)}</u>
Til saltning	15.019	13.219	14.303	6.329
- industribrug	793	13.481	32.029	52.216
- frysning, forædling m.v.	<u>2.477</u>	<u>2.851</u>	<u>2.555</u>	<u>2.137</u>
Ialt	<u>18.289</u>	<u>29.551</u>	<u>48.887</u>	<u>60.682</u>

Som det fremgår af tabellen, er fangsterne af sild til saltning mere end halveret i 1967. De angivne mængder af sild til saltning svarer efter rensning og pakning til den påg. 7 nævnte produktion af eksporttønder.

De til frysning og forædling landede sildemængder er ikke undergået større ændringer de sidste 4 år.

Derimod er den voldsomme stigning i tilgangen af industrisild til de 4 sildeolie- og sildemelsfabrikker fortsat i 1967, hvor stigningen andrager godt 20.000 tons eller ca. 63 %. Godt halvdelen af stigningen hidrører dog fra landinger fra islandske skibe, navnlig i årets første 3 måneder, hvor silden stod nær ved Færøerne. Landingerne har x) foreløbige tal.

dog været meget ujævnt fordelt over året. I oktober kvartal 1967 slog kraftblokfiskeriet således helt fejl - der landedes kun knap 4.000 tons eller ca. 1/3 af, hvad der blev landet i oktober kvartal 1966, medens der i de første 3 kvartaler af 1967 blev landet ca. 48.000 tons eller ca. $2\frac{1}{2}$ gange så meget som i samme tidsrum året før.

Som følge af den stigende tilgang af industrisild har den store sildeolie- og sildemelsfabrik i Fuglefjord udvidet sin kapacitet fra 500 tons til 700 tons råsild i døgnet.

De færøske fabrikkers samlede produktion af sildeolie og sildemel på basis af de i foranstående tabel angivne råstofftilførsler fremgår af følgende oversigt:

<u>Produktion af sildeolie og sildemel</u>				
<u>tons</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967^{x)}</u>
Sildeolie	104	1.580	3.891	6.464
Sildemel	30	2.184	6.057	10.383

Som det fremgår af tabellen, var produktionen forsvindende i 1964 og kom først i gang i 1965, hvor kun 10 kraftblokskibe deltog. Året efter var produktionen næsten 3-doblet og fra 1966 til 1967 steg produktionen med ca. 2/3.

Antallet af kraftblokskibe, der producerer sild til industribrug, kan som følge af de faldende priser på sildeolie og -mel næppe forventes at stige væsentligt. Alligevel er der grund til fortsat at forvente nogen stigning i produktionen af sildeolie og -mel, dels fordi vejret - der er ret afgørende for kraftblokfiskeriet - har været usædvanligt stormfuldt i 1967, dels fordi effektiviteten i denne nye - ret vanskelige - form for fiskeri er stadig stigende. Endelig er der mulighed for flere landinger fra fremmede fiskeskibe, ikke mindst fordi modtagekapaciteten og kajforholdene ved fabrikken i Fuglefjord er ved at blive stærkt forbedret.

x) foreløbige tal

FÆRØERNES EKSPORT OG IMPORT

A. Eksport

Færøernes samlede eksport har efter en foreløbig opgørelse indbragt 188,0 mill. kr. i 1967 mod 152,7 mill. kr. i 1966.

Den samlede eksport fra Færøerne

		Index <u>1956=100</u>
1956	93,0 mill. kr.	100
1961	97,1 mill. kr.	104
1962	126,2 mill. kr.	136
1963	137,0 mill. kr.	147
1964	135,9 mill. kr.	146
1965	177,8 mill. kr.	191
1966	152,7 mill. kr.	164
1967 ^{x)}	188,0 mill. kr.	202

Af den samlede eksportstigning på 35,3 mill. kr. hidrører godt halvdelen fra eksport af lagre fra 1966, idet værdien af lagerbeholdningerne i løbet af 1967 er formindsket med 19,2 mill. kr.

Lagerbeholdninger

	<u>pr. 31/12 1966</u> <u>tons</u>	<u>pr. 31/12 1967^{x)}</u> <u>tons</u>
Saltfisk	7.170	3.400
Klipfisk	711	300
Saltsild	3.860	1.275
Filét	2.082	175
Sildemel	1.075	620
Sildeolie	1.562	484

x) foreløbige tal.

Værdien af de samlede lagre ved udgangen af 1966 og 1967 er anslået i nedenstående tabel.

<u>mill. kr.</u>	<u>Anslået lagerværdi</u>	
	<u>31/12 1966</u>	<u>31/12 1967^{x)}</u>
Saltfisk	15,2	8,0
Klipfisk	2,8	1,2
Saltsild	6,6	2,4
Filét	6,2	0,5
Sildemel	1,2	0,6
Sildeolie	1,6	0,4
Andre fiskevarer	5,8	3,1
Skibe til eksport	-	4,0
Ialt	<u>39,4</u>	<u>20,2</u>

Udviklingen i eksporten af de forskellige hovedprodukter fremgår af nedenstående tabel.

<u>mill. kr.</u>	<u>Eksportens fordeling på de vigtigste varegrupper</u> x)				
	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>
Saltfisk	53,4	58,8	77,7	57,8	77,0
Klipfisk	31,5	23,4	21,2	11,3	13,0
Fiskefilét	12,1	10,5	20,6	20,4	26,9
Isfisk	19,5	16,9	12,9	9,9	6,7
Saltsild	11,8	14,0	17,7	18,7	14,2
Kryddersild	0,1	0,8	0,2	1,1	2,3
Fersk sild	-	0,3	2,8	3,3	5,0
Sildeolie	-	0,1	1,8	2,3	6,2
Sildemel	-	0,2	2,5	6,6	12,5
Sildehaj	2,2	2,9	6,7	3,3	3,6
Helleflynder	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0
Laks	-	-	0,6	-	1,1
Fiskemel	1,6	1,1	1,7	1,6	1,2
Levertran	0,9	0,9	0,8	0,5	0,4
Fiskeaffald	0,2	0,7	0,8	1,9	1,3
Andre fiskevarer	0,3	0,3	0,6	0,5	0,9
Minkskind	0,8	1,0	1,4	1,1	1,1
Uldvarer	0,8	0,8	0,6	0,6	0,7
Skibe	-	1,4	5,3	10,4	12,1
Andre varer	1,0	0,9	0,9	0,4	0,8
Samlet eksport	<u>137,0</u>	<u>135,9</u>	<u>177,8</u>	<u>152,7</u>	<u>188,0</u>

x) foreløbige tal

Fremgangen i eksporten fra 1966 til 1967 på ca. 35 mill. kr. hidrører for godt halvdelen vedkommende fra en betydelig stigning i saltfiskeeksporten. Herudover har der været væsentlig stigning i eksporten af fiskefilét samt af sildeolie og -mel. For de øvrige eksportvarers vedkommende er der kun tale om mindre variationer.

Den store stigning i eksporten af saltfisk skyldes udelukkende salg af lagre fra 1966. Såvel salgspriserne som produktionen af saltfisk har i 1967 været den samme som i 1966, og den mængde saltfisk, der er tørret til klipfisk, har været nogenlunde ens de to år, ligesom lagerforskydningen fra 2 års-periodens begyndelse til slutningen har været minimal.

Klipfiskeeksporten, der de sidste to år har været stadig faldende, navnlig som følge af urentable priser på det brasilianske marked, er steget en smule fra 1966 til 1967, men stigningen skyldes udelukkende forskydninger i lagrene.

Fiskefiléter er fremdeles Færøernes næststørste eksportartikel, og der er i 1967 eksporteret for ca. 27 mill. kr. eller ca. 6,5 mill. kr. mere end i 1966, uanset at produktionen er faldet med ca. 20 % og de gennemsnitlige eksportpriser ca. 12 % i forhold til 1966. Dette skyldes de usædvanlig store lagre ved årets begyndelse. Af den samlede eksport på ca. 27 mill. kr. hidrører ca. 12,5 mill. kr. fra Nordafars filétfabrik i Færingehavn på Grønland, der i 1966 eksporterede for 7,5 mill. kr. I 1967-eksporten indgår eksporten af Nordafars filetlager ved årets begyndelse med ca. 3,1 mill. kr.

Isfiskeeksporten er stadig i tilbagegang. Eksporten i 1967 er nu nede på 6,7 mill. kr., hvilket kun er ca. 1/4 af eksporten i 1961 og 1962. Årsagen hertil er ikke den engelske kvotaordning for landing af færøsk isfisk, idet denne ikke udnyttes fuldt ud, men snarere at et stigende antal skibe vælger mere lønnende former for fiske-

ri eller indhandler isfisken til de færøske filétfabrikker.

Fordelingen af isfiskeeksporten i de sidste 3 år på de forskellige lande fremgår af nedenstående tabel.

Eksport af isfisk 1965-67

	1965		1966		1967 ^{x)}	
	tons	1000 kr.	tons	1000 kr.	tons	1000 kr.
Storbritanien	6.615	9.021	6.214	8.577	4.663	6.306
Vesttyskland	1.633	1.877	580	823	317	423
Danmark	968	1.066	327	418	-	-
Norge	666	736	54	66	-	-
Irland	177	225	-	-	-	-
Ialt	<u>10.059</u>	<u>12.925</u>	<u>7.175</u>	<u>9.884</u>	<u>4.980</u>	<u>6.729</u>

x) foreløbige tal

Som det fremgår af tabellen, går isfiskeeksporten nu igen næsten udelukkende til Storbritanien.

For sildens vedkommende er der tale om en nedgang i eksporten på ca. 4,5 mill. kr. som følge af det helt svigtende garnfiskeri. Når nedgangen ikke er væsentlig større, skyldes det eksport af lagre fra i fjor og stigende priser som følge af, at alle producentlande har haft små fangster. Derimod har der været en fordobling af eksporten af kryddersild, fersk sild, sildeolie og sildemel fremstillet af sild fanget af kraftblokskibene, idet denne eksport ialt er steget fra 13,3 mill. kr. i 1966 til 26,0 mill. kr. i 1967.

Eksporten af skibe er steget fra 10,4 mill. kr. i 1966 til 12,1 mill. kr. i 1967, hvoraf ca. 11 mill. kr. hidrører fra salget af passagerskibet "Tjaldur" til Chile, medens restbeløbet stammer fra salg af et stållineskib til Norge. I lageropgørelsen pr. 31. december 1967 indgår et næsten færdigt fragtskib med fryselast, der i januar måned 1968 skal leveres fra Skåle skibsværft til et dansk rederi.

Værdien af Færøernes eksport i de senere år fordelt efter lande og markedsområder fremgår af nedenstående tabel.

Værdien af Færøernes eksport efter hovedmarkeder

<u>1.000 kr.</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>
Danmark	8.086	10.227	19.760	18.509
Norge	6.826	9.604	21.335	14.284
Sverige	6.212	5.778	10.699	14.230
England	22.870	20.950	18.627	17.798
Øvrige EFTA-lande ^{x)}	-	242	47	-
EFTA ialt	43.994(32%)	46.801(34%)	70.468(40%)	64.821(43%)
Italien	30.701	31.114	33.468	23.856
Grækenland	6.515	10.276	12.569	8.371
Vesttyskland	794	1.331	4.792	1.922
Øvrige EEC-lande	3	7	1.921	4.178
EEC ialt	38.013(28%)	42.728(32%)	52.750(30%)	38.327(25%)
Spanien	15.381	12.882	22.715	17.881
Brasilien	24.614	18.023	15.467	7.914
Østlande incl. Sovjet	5.835	7.256	4.808	2.594
U. S. A.	9.135	6.685	11.324	15.214
Øvrige lande	-	1.535 ^{xx)}	288	5.901 ^{xxx)}
Tredielande ialt	54.965(40%)	46.381(34%)	54.602(30%)	49.504(32%)
Tilsammen	136.972(100%)	135.910(100%)	177.820(100%)	152.652(100%)

x) Inclusive Finland.

xx) Heraf 1,4 mill. kr. for salg af et brugt stållineskib til Syd-Afrika.

xxx) Heraf 5,3 mill. kr. for salg af to brugte stållineskibe til Canada.

Som det fremgår af tabellen, har der i årene 1963-66 været en stigning i eksporten til EFTA-landene, der i 1966 udgjorde 43 % af den samlede eksport mod 32 % i 1963. Dette skyldes navnlig en stigning i eksporten af sildeprodukter til Danmark og Sverige og af saltfisk og brugte fiskeskibe til Norge. Eksporten til EEC-landene har i hele perioden udgjort nogenlunde samme andel - ca. 30 % - af den samlede eksport. Når EEC-landenes eksportandel i 1966 kun udgjorde 25 %, skyldes det, at saltfiskesalget til Italien midlertidigt gik i stå i

efteråret 1966. Eksporten til landene uden for de to nævnte markedsområder - de såkaldte tredielande - er i perioden 1963-66 faldet fra 40 % til 32 % af den samlede eksport. Dette skyldes hovedsagelig, at nedgangen i eksporten af klipfisk til Brasilien har været væsentlig større end stigningen i eksporten af fiskefilét til U.S.A.

I den følgende tabel er der givet en oversigt over værdien af de vigtigste eksportvarers fordeling i 1966 mellem de enkelte aftagerlande og markedsområder.

Hovedprodukterne i fiskseksporten i 1966 fordelt på aftagerlande

<u>1000 kr.</u>	<u>Saltfisk</u>	<u>Klipfisk</u>	<u>Filét</u>	<u>Saltsild</u>	<u>Sildemel</u>	<u>Sildeolie</u>	<u>Ialt</u>
Danmark	1.123	219	230	2.434	3.259	1.120	8.385
Norge	9.942	-	-	425	-	158	10.525
Sverige	3	-	392	12.273	1.070	-	13.738
England	2.937	-	3.669	44	647	-	7.297
Øvrige EFTA-lande ^{x)}	-	-	-	-	-	-	-
<u>EFTA ialt</u>	<u>14.005</u>	<u>219</u>	<u>4.291</u>	<u>15.176</u>	<u>4.976</u>	<u>1.278</u>	<u>39.945</u>
Italien	20.641	-	-	-	-	-	20.641
Grækenland	8.369	-	-	2	-	-	8.371
Vesttyskl.	16	-	-	-	-	267	283
Øvrige EEC-lande	-	-	-	1.813	1.592	773	4.178
<u>EEC ialt</u>	<u>29.026</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.815</u>	<u>1.592</u>	<u>1.040</u>	<u>33.473</u>
Spanien	14.800	3.081	-	-	-	-	17.881
Brasilien	-	7.914	-	-	-	-	7.914
Østlande incl. Sovjet	-	-	860	1.734	-	-	2.594
U. S. A.	-	-	15.214	-	-	-	15.214
Øvrige lande	-	30	-	-	-	-	30
<u>Tredielande ialt</u>	<u>14.800</u>	<u>11.025</u>	<u>16.074</u>	<u>1.734</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>43.633</u>
<u>Tilsammen</u>	<u>57.831</u>	<u>11.244</u>	<u>20.365</u>	<u>18.725</u>	<u>6.568</u>	<u>2.318</u>	<u>117.051</u>

x) inclusive Finland.

Som det fremgår af tabellen, går ca. halvdelen af saltfiskeeksporten til EEC-lande, og resten fordeles ligeligt mellem EFTA- og tredielande. Næsten al klipfisk går til tredielande og næsten al saltsild til EFTA-lande. 80 % af filéteksporten går til tredielande og resten til EFTA-lande, medens ca. 75 % af sildemelet og ca. halvdelen af sildeolien eksporteres til frihandelsområdet og resten til fællesmarkedet.

I nedenstående tabel er foretaget en sammenligning af de eksporterede mængder i 1966 og 1967 af saltfisk, klipfisk og filét.

tons	Saltfisk		Klipfisk		Filét	
	1966	1967 ^{x)}	1966	1967 ^{x)}	1966	1967 ^{x)}
Danmark	414	141	74	85	88	200
Norge	3.780	1.883	-	35	-	-
Sverige	1	-	-	-	111	-
England	1.411	927	-	-	912	1.332
Øvrige EFTA-lande ^{xx)}	-	1.699	-	-	-	-
EFTA ialt	5.606	4.650	74	120	1.111	1.532
Italien	8.054	13.524	-	364	-	-
Grækenland	3.364	2.755	-	-	-	-
Vesttyskland	5	1	-	-	-	-
Øvrige EEC-lande	-	-	-	-	-	-
EEC ialt	11.423	16.280	-	364	-	-
Spanien	5.237	8.401	627	377	-	-
Brasilien	-	-	1.481	1.949	-	-
Østlande incl. Sovjet	-	-	-	-	354	495
U. S. A.	-	-	-	-	3.942	6.106
Øvrige lande	-	-	8	-	-	-
Tredielande ialt	5.237	8.401	2.116	2.326	4.296	6.601
Tilsammen	22.266	29.331	2.190	2.810	5.407	8.133

x) Foreløbige tal.
xx) Incl. Finland.

De gennemsnitlige eksportpriser

i de sidste 5 år har været følgende:

<u>kr. pr. ton</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967^{x)}</u>
Saltfisk	2.014	2.386	2.549	2.597	2.625
Klipfisk	3.780	4.809	4.191	5.134	4.626
Filét	2.911	3.012	3.717	3.766	3.308
Isfisk	1.194	1.341	1.285	1.378	1.351
Sildemel	900	1.120	1.413	1.306	1.100
Sildeolie	1.000	1.154	1.209	966	896
x) Foreløbige tal.					

Saltfiskeprisen har været svagt stigende.

Nedgangen i de gennemsnitlige klipfiskepriser skyldes, at der i 1967 er eksporteret en del småfalden klipfisk til Brasilien til lave priser. Den store klipfisk har holdt prisen.

De gennemsnitlige filétpriser viser et fald på ca. 12 % fra 1966 til 1967. Når prisfaldet ikke er større, skyldes det bl. a., at de dyrere kullerfiléter i 1967 har udgjort en større andel af den samlede filéteksport end i tidligere år. Der er ved årets udgang udsigt til en beskedent stigning i filétprisen på det amerikanske marked, medens den prisfordel på det engelske marked, som Færøerne skulle få ved sin indtræden i EFTA pr. 1. januar 1968, i det væsentlige vil blive ophævet som følge af, at England har devalueret mere end Danmark.

Isfiskepriserne i 1967 er næsten lige så høje som i 1966.

Priserne på sildemel og sildeolie er siden 1965 faldet med ca. 25 %.

B. Import

Færøernes samlede vareimport, der i 1966 androg 195,3 mill. kr., hidrører hovedsagelig fra Danmark og de øvrige EFTA-lande. Importen fra disse lande androg således i 1966 91 % af den samlede import mod 92 % i 1965 og 88 % i 1964.

<u>Importen fordelt på lande</u>						
<u>l.000 kr.</u>	<u>1961</u>	<u>1962</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>
Danmark	72.398	85.186	87.668	103.249	128.230	136.676
Norge	23.314	20.036	19.017	18.140	11.440	12.435
Sverige	3.415	5.543	7.410	8.210	12.347	10.320
England	11.326	11.100	13.053	12.356	14.526	17.007
Øvrige EFTA-lande ^{x)}	6.837	471	391	659	838	866
EFTA ialt	117.290	122.336	127.539	142.614	167.381	177.304
EEC ialt	9.494	8.057	5.829	6.724	6.843	11.228
Tredielande	2.823	5.330	5.004	12.521	8.100	6.770
Tilsammen	129.607	135.723	138.372	161.859	182.324	195.302

x) Incl. Finland.

Fra 1965 til 1966 var importstigningen 13 mill. kr. eller 7 % mod 13 % fra 1964 til 1965. Denne stigning falder, dels på importen fra Danmark, hvis eksport til Færøerne ligeledes er steget med 7 % og således fremdeles andrager ca. 70 % af Færøernes samlede import, dels på importen fra EEC-landene, der nu andrager 6 % af den samlede færøske import. Den forholdsvis store stigning i den beskedne import fra EEC-landene skyldes import af en stor fabrikstrawler "Kap Farvel" fra Vesttyskland.

Af omstående tabel over importen fordelt på de enkelte varegrupper fremgår, at importstigningen fra 1965 til 1966 på 13 mill. kr. for halvdelen vedkommende hidrører fra en øget import af skibe. Den resterende beskedne importstigning på knap 7 mill. kr. er fordelt over-

vejende på forbrugsvarer - fødevarer, gruppen "kemiske varer", hvor stigningen hovedsagelig hidrører fra øget import af kosmetik og sæbe, "andre transportmidler" (d. v. s. biler) og gruppen "forskellige tilvirkede forbrugsvarer", hvor 2,3 mill. kr. af stigningen hidrører fra øget import af beklædning, fodtøj, møbler, bøger, fotoudstyr o. lign.

Ved bedømmelsen af tallene må det tages i betragtning, at de betydelige indkøb af proviant og andre forsyninger, som færøske fiskere foretager i udlandet til brug ombord, ikke medregnes i importen.

1.000 kr.	Importen fordelt på varegrupper					
	1961	1962	1963	1964	1965	1966
Fødevarer	21.451	26.466	27.692	28.591	33.412	34.916
Drikkevarer og tobak	2.423	2.827	2.970	3.320	4.335	4.269
Forskellige råstoffer (ikke-spiselige) undtagen brændselsstoffer	4.026	5.047	7.280	7.047	10.851	8.641
Brændselsstoffer, smøreolie o. lign. stoffer	8.745	9.652	11.193	11.505	13.116	13.505
Animalske og vegetabiliske olier, fedtstoffer o. l. stoffer	1.735	1.614	1.742	1.850	1.995	1.833
Kemiske varer ...	5.885	6.378	6.758	8.220	8.983	10.262
Tilvirkede varer til brug ved produktionen	25.346	27.779	27.761	33.307	39.702	40.721
Maskiner	15.363	21.024	18.287	23.150	33.667	34.272
Skibe og både ...	27.093	12.802	11.887	16.784	3.008	9.221
Andre transportmidler	2.706	3.492	3.785	5.068	6.546	8.108
Forskellige tilvirkede forbrugsvarer	13.474	16.911	16.730	20.798	23.813	26.749
Forskelligt	1.360	1.731	2.287	2.219	2.896	2.805
Ialt	129.607	135.723	138.372	161.859	182.324	195.302

For 1967 foreligger kun oplysning om importen i 1. halvår, der har andraget ca. 92,9 mill. kr. mod ca. 90,6 mill. kr. i 1. halvår af 1966.

Handelsbalancen for 1966 viste et underskud på 42,6 mill. kr. En oversigt over handelsbalancen i årene 1956-66 er givet i følgende tabel.

<u>Færøernes handelsbalance</u>			
<u>Mill. kr.</u>	<u>Eksport</u> ^{x)}	<u>Import</u>	<u>Handelsbalance</u>
1956	93,0	82,0	11,0
1957	91,5	91,6	÷ 0,1
1958	93,5	90,4	3,1
1959	78,4	114,3	÷35,9
1960	96,5	104,0	÷ 7,5
1961	97,1	129,6	÷32,5
1962	126,2	135,7	÷ 9,5
1963	137,0	138,4	÷ 1,4
1964	135,9	161,9	÷26,0
1965	177,8	182,3	÷ 4,5
1966	152,7	195,3	÷42,6
1967 (1.halvår)	68,6	92,9	÷24,3

De store udsving i handelsbalancen fra år til år skyldes navnlig, at importen af fiskeskibe varierer ret stærkt, og at lagerbeholdningerne ved årsskiftet viser store forskydninger fra år til år.

Handelsbalancen for hele 1967 må forventes at blive væsentlig bedre, end tallet for 1. halvår udviser, idet eksporten altid er en del større i sidste halvår end i første og har andraget 188 mill. kr. for hele året, medens importen normalt er mere jævnt fordelt på de 2 halvår.

x) Incl. Nordafars eksport.

FISKERFLÅDEN

Den samlede færøske flåde af skibe over 20 brt. bestod ved udgangen af 1967 af ialt 199 skibe på tilsammen 38.078 brt.

Den samlede færøske skibsflåde

	<u>31/12 1966</u>		<u>31/12 1967</u>	
	<u>Antal:</u>	<u>Tonnage (brt.):</u>	<u>Antal:</u>	<u>Tonnage (brt.):</u>
Fiskeskibe	170	32.952	164	31.921
Passagerskibe	11	3.747	11	2.024
Fragtskibe	14	3.288	14	3.288
Sandskibe	8	618	8	621
Olieskibe	1	86	1	86
Havundersøgelsesskibe	1	138	1	138
	<u>205</u>	<u>40.829</u>	<u>199</u>	<u>38.078</u>

Den færøske fiskerflåde er i 1967 blevet forøget med det overdækkede stållineskib "Borðoyarnes" på 413 brt., der er bygget på skibsværftet i Skåle. Et stållineskib bygget i 1960 er solgt ud af landet. Endvidere er 1 trawler og 1 ældre kutter ophugget og 3 ældre fiskeskibe samt det kun 1 år gamle stållineskib "Ásur" forlist. Et af de i Østtyskland byggede lineskibe er blevet forlænget 5,2 m.

Passagerskibsflåden er blevet forøget med 2 store skibe, hvoraf det ene er Færøernes første egentlige bilfærge. Til gengæld er den færøske skibsflådes flagskib "Tjaldur" blevet solgt ud af landet. Som midlertidig erstatning herfor har Skipafelagið i Norge indkøbt et ældre passagerskib, der fremdeles sejler under norsk flag og derfor ikke er optaget i det færøske skibsregister.

Fragtskibsflåden er uændret i forhold til i fjor.

Den samlede flåde er i 1967 blevet formindsket med 6 skibe, og der er tale om en nedgang i den samlede tonnage på 2.751 brt.

Tilgang af fartyger i 1967

<u>Navn</u>	<u>Byggeår</u>	<u>Brt.</u>	<u>Art</u>	<u>Byggested</u>
Smyril	1967	598	passagerskib	Tórshavn
Borðoyarnes	1967	413	fiskeskib	Skåle
Tróndur	1959	400	passagerskib	Norge
<u>Ialt 3 skibe</u>		<u>1411 brt.</u>		

I 1967 er følgende skibe udgået af skibsregistret

<u>Navn</u>	<u>Byggeår</u>	<u>Brt.</u>	<u>Art</u>	<u>Årsag</u>
Ásur	1965	456	fiskeskib	forlist
Brittons Pride	1898	60	passagerskib	forlist
Henry Freeman	1877	85	fiskeskib	ophugget
Juni	1901	58	fiskeskib	forlist
Njarðlingur	1930	54	fiskeskib	forlist
Óla Horn	1960	198	fiskeskib	solgt
Rógvukollur	1930	22	fiskeskib	forlist
Sjúrdarberg	1948	656	trawler	ophugget
Tjaldur	1952	2661	passagerskib	solgt
<u>Ialt 9 skibe</u>		<u>4250 brt.</u>		

Af den samlede flåde er pr. 31. december 1967 oplagt 6 skibe på tilsammen 542 brt.

Udviklingen i den samlede tonnage i de sidste 8 år har været således:

Den samlede færøske skibsflåde 1960-67.

<u>Brt.</u>	<u>Tonnage</u> <u>pr. 1. jan.</u>	<u>Tilgang</u>	<u>Afgang</u>	<u>Tonnage</u> <u>pr. 31. dec.</u>
1960	33.970	3.198	1.171	35.997
1961	35.997	5.350	1.469	39.878
1962	39.878	2.793	2.284	40.387
1963	40.387	3.303	2.451	41.239
1964	41.239	3.957	1.218	43.977
1965	43.977	1.888	4.396	41.469
1966	41.469	1.396	2.036	40.829
1967	40.829	1.499 ^{x)}	4.250	38.078

x) heraf 88 brt. som følge af ommålinger m.v.

Specielt for så vidt angår fiskerflåden, er der i nedenstående tabel givet en oversigt over, hvorledes den fordeler sig på de forskellige kategorier af fiskeskibe med angivelse af skibenes gennemsnitsalder.

Fiskerflåden pr. 31/12 1967 fordelt efter art

	<u>Antal</u>	<u>Bruttotons</u>	<u>Gennemsnits- alder</u>	<u>Vejet gen- nemsnits- alder</u>
Trawlere	10	7.900	13,0 år	11,5 år
Lineskibe, stål	54	15.558	6,2 "	5,9 "
Lineskibe, træ	68	4.606	35,5 "	40,9 "
Andre fiskeskibe	26	3.315	67,5 "	63,4 "
Oplagte fiskeskibe	6	542	73,1 "	73,1 "
<u>Ialt</u>	<u>164</u>	<u>31.921</u>	<u>30,9 år</u>	<u>19,4 år</u>

Da de nye stål_lineskibe er langt større end de gamle træskibe og dermed har langt større fangstkapacitet, giver en almindelig beregning af gennemsnitsalderen pr. skib - der i ovenstående tabels kolonne 3 er beregnet til 30,9 år - et lidt skævt billede af den færøske fiskerflådes alder. For at tilvejebringe et mere relevant udtryk for fiskerflådens alder er der derfor i tabellens kolonne 4 - "Vejet gennemsnitsalder" - foretaget en beregning af gennemsnitsalderen pr. ton, der kun udgør 19,4 år for fiskerflåden som helhed.- I forhold til i fjor er der tale om en forældelse af den samlede fiskerflåde, idet den vejede gennemsnitsalder er steget fra 18,5 til 19,4 år.

Investeringerne i stål_lineskibe af den hidtil traditionelle type på 2-300 brt., hvoraf der i de sidste 8-9 år har været anskaffet 60, og hvoraf der stadig findes 52 i landet, ophørte i 1964. Af en nyere, lidt større type lineskibe på knap 500 brt. med lukket dæk, således at mandskabet arbejder beskyttet mod vejrliget, er hidtil anskaffet 3, hvoraf det ene dog er forlist. Der er i årets løb

blevet kontraheret 4 sådanne lineskibe, hvoraf 2 bygges på Færøerne. Der er endvidere kontraheret 3 større fabrikstrawlere i Norge og 1 i Vesttyskland.

I årets løb har der ikke fundet nogen kraftblokinstallationer sted, således at der nu findes 14 stållineskibe med kraftblok og ringnot mod 15 skibe i 1966, idet et fartøj er forlist. 2 af de kontraherede nye stålskibe skal indrettes til kraftblokfiskeri. Af de 14 eksisterende kraftblokskibe har 2 tillige fryselast. 6 andre stållineskibe er forsynet med fryselast. Disse anvendes hovedsagelig til fangst af sildehajer og laks. Et af disse skibe har dog hele året været på almindeligt torskefiskeri til saltfisk.

FINANSIERINGEN AF DE NYE SKIBE

Finansieringen af de færøske fiskeskibe foregår i almindelighed således, at Færøernes Realkreditinstitut yder lån på 50 % af anskaffelsesværdien mod 1. prioritets panteret, Danmarks Fiskeribank yder 2. prioritetslån på 20 % af værdien, mens der fra landskassen opnås et tilskudslån på 20 %. De sidste 10 % er egenkapital. Herudover yder landskassen 4. prioritetslån til dækning af kurstabene på 1. og 2. prioriteterne.

Foruden denne finansieringsform er der mulighed for at opnå norsk finansiering mod garanti fra landskassen til anskaffelse af fiskeskibe leveret af norske værfter. Ordningen er udformet således, at det norske værft yder et lån på indtil 70 % af kontraktssummen ved lineskibe og indtil 75 % ved fabrikstrawlere mod landskassegaranti. Lånet afdrages over 7 år, medens lån fra realkreditinstituttet afdrages over 10 år og fiskeribanklån over 15 år. Endvidere yder landskassen et tilskudslån på 20 % til lineskibe og 15 % til fabrikstrawlere. De sidste 10 % er egenkapital.

Til finansiering af færøske fragtskibe og fragtskibe bygget på færøske værfter kan der ydes lån af Danmarks Skibskreditfond, for så vidt angår mindre fragtskibe eventuelt med statsgaranti, idet lov nr. 331 af 24. november 1961 om garantier eller lån til bygning af mindre fragtskibe i 1966 er sat i kraft på Færøerne.

Der kan endvidere af Færøernes landskasse ydes garanti for kortfristede lån i fragtskibe op til 90 % af skibets værdi.

Færøernes Realkreditinstitut

Instituttet har siden oprettelsen i 1955 udlånt ialt 71,6 mill. kr.

Restgælden ved udgangen af 1967 udgjorde 27,9 mill. kr. fordelt på 6 trawlere, 49 lineskibe og 38 útróðrar-både.

Instituttets långivning

<u>Pr.</u>	<u>Antal udlån:</u>	<u>Udlån i kr. ialt:</u>
1. april 1956	1	1,5 mill.
1. april 1961	61	23,9 "
1. april 1962	74	30,4 "
1. april 1963	74	35,3 "
1. april 1964	63	35,4 "
1. april 1965	73	38,6 "
1. april 1966	89	38,0 "
1. april 1967	85	31,3 "
1. januar 1968	93	27,9 "

Instituttets låntagning

<u>Pr.</u>	<u>Danmarks Nationalbank mill.kr.</u>	<u>Færøske in- stitutioner mill.kr.</u>	<u>Obliga- tionslån mill.kr.</u>	<u>Ialt mill.kr.</u>
1. april 1956	2	0	0	2,0
1. april 1961	2	1,7	16,8	20,5
1. april 1962	2	1,4	22,9	26,3
1. april 1963	2	1,2	28,1	31,3
1. april 1964	2	0,9	29,4	32,3
1. april 1965	2	0,6	33,4	36,0
1. april 1966	2	0,1	33,9	36,0
1. april 1967	2	0	29,8	31,8
1. januar 1968	2	0	25,5	27,5

Realkreditinstituttet udsteder 10-årige obligationer.

Obligationerne er statsgaranterede, idet der ved successive love, senest ved lov nr. 53 af 4. marts 1964, er givet hjemmel for garanti for forrentning og tilbagebetaling af udstedte obligationer for indtil 8 mill. kr. årlig, der aftages af pengeinstitutioner i Danmark og på Færøerne, samt af private m. fl. Af den pr. 1. januar 1968 cirkulerende obligationsmasse på 25,5 mill. kr.

indgår de 5,2 mill. kr. i de færøske pengeinstitutters obligationsbeholdninger.

De kurser, hvortil de af instituttet udstedte obligationer er afsat, fremgår af følgende oversigt:

Instituttets obligationssalg m. v. 1959-1967

	<u>Serie</u>	<u>Mill. kr.</u>	<u>Nominel rente</u> <u>% p.a.</u>	<u>Kurser</u>
1959/60	1.	10,0	5 $\frac{1}{4}$	99 $\frac{1}{2}$ -98 $\frac{3}{4}$
1961/62	3.	8,0	5 $\frac{1}{2}$	96 -93 $\frac{1}{2}$
1962/63	4.	8,0	6	95 - 93 $\frac{1}{2}$
1963/64	5.	4,8	6	94 - 95 $\frac{3}{4}$
1964/65	6.	8,0	6	91 - 88 $\frac{1}{2}$
1965/66	7.	5,7	6	86 - 85
1966/67	8.	1,8	6	86 - 85 $\frac{1}{2}$
1967/68 (til 1. januar 1968)	9.	2,5	6	86 $\frac{3}{4}$ -100

For at skabe lempeligere finansieringsmuligheder for en fornyelse af den færøske fiskerflåde har Danmarks Nationalbank fra den 2. november 1967 at regne givet tilsagn om at aftage de af Færøernes realkreditinstitut udstedte obligationer til parikurs, hvorved den effektive udlånsrente bliver 6,5 % p. a. Til sammenligning kan nævnes, at den effektive rente for de norske skibslån udgør ca. 7 % p. a.

	<u>Instituttets egenkapital</u>		<u>Egenkapital</u>	<u>Egenkapital</u>
	<u>Reservefonds</u>	<u>Egenkapital</u>	<u>ialt</u>	<u>i % af udlån</u>
	<u>Mill. kr.</u>	<u>iøvrigt</u>	<u>Mill. kr.</u>	<u>%</u>
		<u>Mill. kr.</u>	<u>Mill. kr.</u>	
1. april 1956	0	3,3	3,3	220
1. april 1961	2,2	7,7	9,9	41
1. april 1962	3,3	8,1	11,4	38
1. april 1963	3,8	8,5	12,3	35
1. april 1964	5,1	8,7	13,8	39
1. april 1965	6,1	9,5	15,6	40
1. april 1966	7,2	9,6	16,8	44
1. april 1967	8,9	9,6	18,5	59
1. januar 1968	8,9	9,6	18,5	66

Den stærke vækst de to sidste år i egenkapitalen i forhold til udlånene skyldes navnlig, at der de sidste år har været en væsentlig nedgang i udlånsmassen som følge af salg af fiskeskibe ud af landet.

I den nærmeste fremtid kan der formentlig igen ventes nogen stigning i udlånsmassen, idet instituttet har givet tilsagn om lån til et overdækket lineskib, der er under bygning på Skála Skipasmíðja, og der kan forventes ansøgning om lånetilsagn for det andet lineskib, der er kontraktet på Skipasmíðjan.

Instituttet har endvidere givet tilsagn om lån til en ca. 20 tons stor dæksbåd samt til 3 små dæksbåde, der alle bygges på Færøerne.

Herudover foreligger der lånetilsagn til ombygning og forlængelse af to lineskibe, hvilket ligeledes skal ske på et færøsk værft.

Anden finansiering.

Landskassen har i finansåret 1966/67 ydet 1.533.935 kr. i tilskudslån til fiskeskibe og 837.666 kr. som 4. prioritetslån (kurs- tabslån). Endvidere har landskassen givet tilsagn om garanti for norske lån på 75 % af anskaffelsessummen for 3 hæktrawlere, der er kontraheret i Norge for ialt ca. 24 mill. kr. samt for et vesttysk lån på 35 % af anskaffelsessummen for en hæktrawler, der er kontraheret i Vesttyskland for ca. 11 mill.kr.

Angående fiskeribankens og skibskreditfondens udlån henvises til oversigten over statens og offentlige danske institutioners udlån i afsnittet om offentlige udgifter m. v., p. 51.

FISKERNE

Antal forhyrede fiskere fordelt efter hjembygd og sysler

	<u>Fiskere 1966</u>	<u>Tilgang</u>	<u>Afgang</u>	<u>Fiskere 1967.</u>
Klaksvig	314	79	98	295
Norderøerne iøvrigt	167	23	34	156
<u>Norderøerne ialt</u>	<u>481</u>	<u>102</u>	<u>132</u>	<u>451</u>
Fuglefjord	112	23	47	88
Næs kommune	331	40	73	298
Strønder-Skåle	155	24	45	134
Østerø iøvrigt	453	62	111	404
<u>Østerø ialt</u>	<u>1051</u>	<u>149</u>	<u>276</u>	<u>924</u>
Tórshavn	273	81	77	277
Vestmanhavn	122	21	14	129
Kollefjord	42	9	18	33
Strømø iøvrigt	219	43	41	221
<u>Strømø ialt</u>	<u>656</u>	<u>154</u>	<u>150</u>	<u>660</u>
Sørvåg	110	26	19	117
Midvåg	105	14	27	92
Sandevåg	113	15	34	94
Vågø iøvrigt	18	3	3	18
<u>Vågø ialt</u>	<u>346</u>	<u>58</u>	<u>83</u>	<u>321</u>
Sand	89	6	11	84
Skopen	99	11	20	90
Sandø iøvrigt	98	10	14	94
<u>Sandø ialt</u>	<u>286</u>	<u>27</u>	<u>45</u>	<u>268</u>
Tverå	141	31	50	122
Våg	192	49	47	194
Sumbø	76	11	20	67
Suderø iøvrigt	235	36	64	207
<u>Suderø ialt</u>	<u>644</u>	<u>127</u>	<u>181</u>	<u>590</u>
<u>Færøerne ialt</u>	<u>3464</u>	<u>617</u>	<u>867</u>	<u>3214</u>

Foranstående tabel er opgjort på grundlag af Føroya Fiskimannafelag's kartotek og omfatter enhver (også skibsførere m. v.), der har været udmønstret i de pågældende år.

Opgørelsen omfatter også deltagere i bådfiskeri ved Grønland, men ikke deltagere i hjemmefiskeri ("udroerfiskere").

Bådfiskeriet ved Grønland: Der er i 1967 ikke fisket fra Eggersø og Tovkussak. Bådfiskeriet fra Borgshavn og Kangarssuq er administreret af P/f Royndin og fra Ravns Storø syd af P/f Ravnoy (selskaber af de deltagende fiskere). Bådfiskeriet fra Ravns Storø nord og Grædefjorden er ligesom fiskeriet fra Færingehavn administreret af L/f Grønlandsfelagið, og hele fangsten er leveret som råfisk til filétfabrikken i Færingehavn. Ved råfisk forstås rensset, fersk fisk med hoved.

Bådfiskeriet ved Grønland fordelt efter stationer.

<u>Station</u>	<u>Antal både</u>		<u>Antal mænd</u>		<u>Produktion i tons</u>			
					<u>Råfisk</u>		<u>Saltfisk</u>	
	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>
Færingehavn	17	28	68	118	2.886	3.785	-	-
Borgshavn	11	8	50	34	-	-	390	442
Kangarssuq	10	8	38	32	-	-	451	424
Ravns Storø nord	16	16	60	66	1.636	2.110	46	-
Ravns Storø syd	14	7	55	30	1.517	-	52	340
Grædefjord	13	11	50	43	1.422	1.327	-	-
Tovkussak	14	-	54	-	1.482	-	-	-
Eggersø	6	-	26	-	-	-	132	-
Ialt	101	78	401	323	8.943	7.222	1.071	1.206

Bådfiskeriet ved Grønland 1960-67.

<u>År</u>	<u>Antal både</u>	<u>Antal mænd</u>	<u>Produktion i tons</u>	
			<u>Råfisk</u>	<u>Saltfisk</u>
1960	115	554	3.969	2.102
1961	94	409	5.022	2.473
1962	138	647	5.940	3.376
1963	120	575	6.460	2.017
1964	85	386	4.938	1.063
1965	76	308	7.039	960
1966	101	401	8.943	1.071
1967	78	323	7.222	1.206

BEFOLKNINGSFORHOLD

Færøernes folketal opgøres af Danmarks Statistik (tidl. Det statistiske Departement) ved folketællinger, der foretages ca. hvert 5. år. Sidste folketælling fandt sted den 1. april 1966 (i Danmark 27. september 1965), men af resultater heraf foreligger kun en summarisk opgørelse. Den nærmest foregående fandt sted den 26. september 1960 (samme dag som i Danmark).

Herudover foretages med mellemrum af landsfolkeregisteret opgørelser over registerfolketallet, der omfatter folkeregistrenes indhold på en bestemt dag, uden hensyn til senere registreringer af tidligere indtrufne begivenheder.

I følgende tabel er folketallene ved folketællingerne i 1950, 1955, 1960 og 1966 fordelt på kommunerne efter deres størrelse ved folketællingen 1966 således, at kommuner med under 1000 indbyggere er samlet i 3 grupper, medens de større kommuner er opført hver for sig. For hver kommunegruppe eller kommune er tillige angivet dens andel af den samlede befolkning.

Kommuner	Folketal 1950-66							
	1950		1955		1960		1966	
	indb.	%	indb.	%	indb.	%	indb.	%
Under 200 ib.	3.020	9,5	2.822	8,7	2.606	7,5	2.339	6,3
200 - 499 ib.	3.202	10,1	3.154	9,7	3.079	8,9	2.909	7,9
500 - 999 ib.	9.589	30,2	9.674	29,8	10.111	29,2	10.318	27,8
Vestmanhavn	1.083	3,4	1.086	3,3	1.174	3,4	1.186	3,2
Fuglefjord	1.196	3,8	1.196	3,7	1.271	3,7	1.278	3,4
Runevig	1.113	3,5	1.157	3,6	1.225	3,5	1.422	3,8
Våg	1.786	5,6	1.780	5,5	1.747	5,1	1.642	4,4
Frodebo	2.106	6,6	2.010	6,2	2.042	5,9	2.033	5,5
Klaksvig	3.079	9,7	3.510	10,8	3.894	11,3	4.257	11,5
Tórshavn	5.607	17,6	6.067	18,7	7.447	21,5	9.738	26,2
Færøerne ialt	31.781	100,0	32.456	100,0	34.596	100,0	37.122	100,0

Tabellen viser tydeligt tendensen til befolkningskoncentration, idet alene 3 større kommuner har forøget deres andel af den samlede befolkning. Men også det forhold, at de mellemstore kommuners andel er faldet mindre end de mindstes, viser en tendens til flytning til større kommuner.

I nedenstående tabel er foretaget en sammenstilling efter kommuner i foranstående inddeling mellem registerfolketal pr. 31. december 1966, antal pensionister (folkepensionens mindstebeløb, indtægtsbestemt folkepension og invalidepension) pr. 31. december 1966 og antal børn under 16 år (til hvilke der er taget hensyn ved skatteligningen) pr. 31. december 1966.

Befolkningens fordeling på børn, pensionister og andre

<u>Kommuner</u>	<u>Børn</u>		<u>Pensionister</u>		<u>Andre</u>		<u>Indb.i alt</u>
	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>
Under 200 indb.	674	29,1	380	16,4	1.266	54,5	2.320
200 - 499 indb.	949	32,2	417	14,1	1.584	53,7	2.950
500 - 999 indb.	3.154	33,1	1.178	12,4	5.206	54,5	9.538
Vestmanhavn	428	35,7	118	9,8	653	54,5	1.199
Fuglefjord	418	33,1	129	10,2	714	56,7	1.261
Våg	478	29,9	191	11,9	932	58,2	1.601
Frodebø	661	32,4	276	13,5	1.100	54,1	2.037
Næs sogn ^{x)}	831	36,6	196	8,6	1.245	54,8	2.272
Klaksvig	1.563	36,0	279	6,4	2.494	57,6	4.336
Tórshavn	3.193	32,6	561	5,7	6.042	61,7	9.796
<u>I alt</u>	<u>12.349</u>	<u>33,1</u>	<u>3.725</u>	<u>10,0</u>	<u>21.236</u>	<u>56,9</u>	<u>37.310</u>

x) Før den pr. 1/4 1967 stedfundne deling af kommunen.

I følgende tabel er der på grundlag af landslægens medicinalberetninger givet oplysninger om fødte og døde på Færøerne samt et beregnet fødselsoverskud i årene 1961-1966. Tallene er sat i forhold til et beregnet befolkningstal pr. 1. juli i det pågældende år. I antallet af fødte indgår alle levendefødte på Færøerne uanset moderens

hjemsted. Antallet af døde omfatter derimod alle døde hjemmehørende på Færøerne, uanset dødsstedet, medens forsvundne ikke er medregnet.

<u>Fødselsoverskuddet 1961-1966</u>					
<u>År</u>	<u>Levendefødte</u>		<u>Døde</u>		<u>Fødselsoverskud</u>
	<u>Antal</u>	<u>Pr.1.000 indb.</u>	<u>Antal</u>	<u>Pr.1.000 indb.</u>	<u>Pr.1.000 indb.</u>
1961	781	22,3	206	5,9	16,4
1962	799	22,4	234	6,6	15,8
1963	846	23,5	252	7,0	16,5
1964	857	23,5	259	7,1	16,4
1965	886	24,0	275	7,4	16,6
1966	967	26,0	271	7,3	18,7

I følgende tabel er redegjort for den gennemsnitlige årlige nettoudvandring i hver af perioderne mellem folketællingerne i 1945 (31/12), 1950 (31/12), 1955 (30/11), 1960 (26/9) og 1966 (1/4). Den gennemsnitlige årlige nettoudvandring er opgjort som forskellen mellem det gennemsnitlige årlige fødselsoverskud og den gennemsnitlige årlige befolkningstilvækst i hver af perioderne, der tillige er sat i relation til det gennemsnitlige folketal i den pågældende periode.

<u>Nettoudvandringen 1945-1966</u>						
<u>Periode</u>	<u>Gnsł. årligt fødselsoverskud</u>		<u>Gnsł. årlig befolkningstilvækst</u>		<u>Gnsł. årlig nettoudvandring</u>	
	<u>Antal</u>	<u>Pr.1.000 indb.</u>	<u>Antal</u>	<u>Pr.1.000 indb.</u>	<u>Antal</u>	<u>Pr.1.000 indb.</u>
1945-1950	555	18,2	521	17,1	34	1,1
1950-1955	562	17,5	137	4,3	425	13,2
1955-1960	565	16,9	443	13,2	122	3,7
1960-1966	589	16,4	459	12,8	130	3,6

I det sidste tiår har nettoudvandringen konstant været ca. 3 2/3 promille af folketallet eller godt en femtedel af fødselsoverskuddet. Den lave udvandring i perioden 1945-1950 skyldes formentlig navnlig, at mange færinger, der under krigen var afskåret fra hjemlandet, i de første efterkrigsår søgte tilbage til Færøerne, medens den store udvandring i perioden 1950-55 formentlig navnlig havde sin årsag i de vanskelige økonomiske forhold på Færøerne i denne periode.

INDKOMSTBESKATNING

De skattepligtige indkomster.

I nedenstående tabel er vist antallet af skatteydere og den samlede indtægt i skatteårene 1960/61 - 1967/68. De anførte indkomster er de skattepligtige indkomster, således som de er fremgået af skatteydernes selvangivelser eller er ansat af ligningsmyndighederne. Det bemærkes, at selskaber på Færøerne beskattes som personer og derfor er medregnet som sådanne i de følgende tabeller.

Samlet antal skatteydere og skattepligtig indkomst
1960/61-1967/68

<u>Skatteår</u>	<u>Antal skatteydere</u>	<u>Samlet indkomst</u> <u>1.000 kr.</u>	<u>Gennemsnitl. indk.</u> <u>pr. skatteyder</u> <u>kr.</u>
1960/61	15.661	87.560	5.600
1961/62	15.786	99.905	6.300
1962/63	16.085	114.092	7.100
1963/64	16.652	130.789	7.900
1964/65	16.765	148.309	8.800
1965/66	17.053	167.764	9.800
1966/67	17.437	202.331	11.600
1967/68	17.691	219.080	12.400

De samlede indkomster for skatteåret 1967/68 (indtægtsåret 1966) er steget med ca. 17 mill. kr. i forhold til det foregående år eller med ca. 8 %, medens stigningen året forud var på 20 % og de nærmest foregående år 15 % årlig.

Fra 1960/61 til 1967/68 er de samlede indkomster steget med ca. 132 mill. kr. eller ca. 150 %. Den gennemsnitlige indkomst pr. skatteyder er fra 1960/61 til 1967/68 steget ca. 6.800 kr. eller ca. 121 %.

I den følgende tabel gives detaljerede oplysninger om indkomsternes fordeling for skatteåret 1967/68 (indtægtsåret 1966).

Det samlede antal skatteydere, fordelt efter størrelsen af den ansatte indkomst i skatteårene 1964/65-1967/68.

<u>Ansæt indk. kr.</u>	<u>1964/65</u>		<u>1965/66</u>		<u>1966/67</u>		<u>1967/68</u>	
	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>
Under 1000	1050	6,3	854	5,0	4800	27,5	4424	25,0
1000-2000	899	5,4	824	4,8				
2000-3000	788	4,7	843	5,0				
3000-5000	2916	17,4	2651	15,6				
5000-7000	2254	13,5	1979	11,6	1756	10,1	1849	10,4
7000-10000	2832	16,9	2781	16,3	2172	12,5	2110	11,9
10000-15000	3398	20,3	3703	21,7	3451	19,8	3278	18,5
15000-20000	1603	9,6	2038	12,0	2847	16,3	2931	16,6
20000-30000	728	4,3	994	5,8	1696	9,7	2192	12,4
30000-40000	155	0,9	188	1,1	427	2,5	564	3,2
40000-50000	74	0,4	92	0,6	137	0,8	178	1,0
50000-75000	52	0,3	73	0,4	99	0,6	115	0,7
75000-100000	5	-	20	0,1	35	0,2	33	0,2
100000-200000	7	-	8	-	10	-	13	0,1
200000-300000	3	-	2	-	4	-	3	-
Over 300000	1	-	3	-	3	-	1	-
Ialt	16765	100,0	17053	100,0	17437	100,0	17691	100,0

Antallet af skatteydere med under 10.000 kr. i skattepligtig indkomst er i tiden 1964/65 -67/68 faldet fra 64 % til 47 % af samtlige skatteydere. For indkomstgruppen 10.000-20.000 kr. er de tilsvarende andele steget fra 30 % til 35 % og for indkomstgruppen over 20.000 kr. fra 5,9 % til 17,6 %.

Til nærmere belysning af indtægternes stedlige fordeling er der i den følgende tabel foretaget en undersøgelse af udviklingen i den gennemsnitlige indkomst i 12 udvalgte større kommuner i forhold til de øvrige kommuner.

Gennemsnitlig indkomst pr. skatteyder (i 1000 kr.)
for skatteårene 1963/64 - 67/68.

<u>Kommune</u>	<u>1963/64</u>	<u>1964/65</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>	<u>1967/68</u>
Tórshavn	10,0	11,1	12,2	14,3	15,2
Klaksvig	8,8	9,1	11,2	12,3	13,1
Frodebo	7,6	7,9	9,0	10,4	10,6
Næs sogn	7,7	8,8	9,5	11,8	12,8
Våg	7,7	8,6	9,3	10,8	11,9
Fuglefjord	6,6	7,4	9,1	10,5	11,5
Vestmanhavn	8,7	9,1	9,4	11,3	11,7
Kvalbo	6,2	7,0	7,4	9,3	9,9
Sørvåg	5,4	6,7	7,1	9,4	9,2
Sjov	7,4	8,4	8,7	10,2	11,3
Tórsh. udenb.	9,4	10,6	11,3	13,1	14,1
Skåle	8,8	8,4	10,5	11,8	13,2
De 12 kommuner ialt	8,6	9,5	10,6	12,4	13,3
Øvrige 38 ^{x)} kommuner	6,2	7,4	8,1	9,7	10,2
Alle kommuner	7,9	8,8	9,8	11,6	12,4

x) Heraf:

Højeste	9,2	12,1	10,2	12,6	12,8
Laveste	4,3	4,4	5,2	7,1	6,5

De 12 kommuner omfatter ca. 71 % af antallet af skatteydere og ca. 76 % af den ansatte indkomst.

Tórshavns andel i antallet af skatteydere er i perioden 1963/64-1967/68 steget fra 25,7 % til 28,2 % og andelen i de samlede skattepligtige indkomster fra 32,7 % til 34,7 %.

Udskrevne skatter.

I de 2 følgende tabeller omfatter tallene for udskrevne landsskatter de samlede på kommunernes indbyggere udskrevne landsskatter (ikke folkepensionsbidrag) uden fradrag for børnetilskud (der fradrages i den beregnede skat). For såvel landsskat som kommuneskat angiver tallene de ved hovedligningen udskrevne beløb, idet der ikke er taget hensyn til senere ændringer.

I den første tabel er der givet oplysning om den samlede skatteudskrivning i 1967/68 og de foregående år. Det bemærkes, at bygningsskat alene udskrives i Tórshavn, og at der indtil 1963/64 blev opkrævet jordskat, der ialt udgjorde ca. 100.000 kr., uden for Tórshavn.

Udskrevne skatter 1958/59-1967/68

<u>1000 kr.</u>	<u>Kommunale skatter</u>		<u>Landsskatter</u>		<u>Skatter ialt</u>
	<u>Indkomstskat</u>	<u>Bygningsskat</u>	<u>Landsskat</u>	<u>Invalide- og folkepensionsbidrag</u>	
1958/59	8.065	135	5.813	0	14.013
1959/60	8.669	146	6.345	387	15.547
1960/61	9.037	152	6.487	750	16.426
1961/62	10.491	169	7.461	884	19.005
1962/63	11.740	181	10.633	1.284	23.838
1963/64	14.195	187	14.025	1.499	29.906
1964/65	15.814	201	16.640	1.731	34.386
1965/66	18.868	213	20.202	1.973	41.256
1966/67	23.917	305	28.261	2.403	54.886
1967/68	27.339	519	30.493	4.568	62.919

I den følgende tabel er givet en oversigt over indkomstbeskatningsforholdene i hver enkelt kommune.

Udskrevne skatter m. v. i skatteåret 1967/68.

<u>Kommune</u>	<u>Antal</u>		<u>Lignings-</u> <u>procent</u>	<u>Udskrevne skatter i 1000 kr.</u>		
	<u>skatte-</u> <u>ydere</u>	<u>Gnsl.</u> <u>ind-</u> <u>komst</u>		<u>Landsskat</u>	<u>Kommune-</u> <u>skat</u>	<u>Ialt</u>
Tórshavn	4.995	15.224	11	14.036	10.080	24.116
Fuglø	64	9.305	5	53	38	91
Svine	63	9.219	6,5	50	48	98
Viderejde	97	10.443	8	98	102	200
Kvannesund	135	10.476	8	140	142	282
Klaksvig	1.957	13.096	12	3.384	3.582	6.966
Kunø	61	10.029	6	51	40	91
Mygledal	41	9.442	7	28	32	60
Husum	45	9.238	6	29	29	58
Andefjord	87	9.784	8	89	85	174
Eldevig	66	8.508	9	42	61	103
Fuglefjord	614	11.499	11	834	974	1.808
Lervig	290	11.087	9	394	372	766
Gøte	335	11.666	9	445	441	886
Næs sogn ^{x)}	980	12.777	9	1.587	1.396	2.983
Sjov	382	11.251	9	507	484	991
Skåle	241	13.197	9	407	373	780
Ejde	253	11.655	10	360	370	730
Sund	117	11.845	8	159	142	301
Funding	69	9.946	8	62	70	132
Gjov	65	10.377	6	67	52	119
Haldersvig	170	9.005	9	114	166	280
Saksen	18	7.406	8	10	10	20

x) Kommunen er i august 1967 med virkning fra 1. april 1967 delt i Næs kommune og Runevig kommune.

(Fortsat)

<u>Kommune</u>	<u>Antal skatte- ydere</u>	<u>Gnsl. ind- komst</u>	<u>Lignings- procent</u>	<u>Udskrevne skatter i 1000 kr.</u>		
				<u>Landsskat</u>	<u>Kommune- skat</u>	<u>Ialt</u>
Kvalvig	118	11.328	8	140	135	275
Thorsvig	72	9.268	8	72	66	138
Kollefjord	237	11.002	8	274	257	531
Kvivig	198	9.499	8	181	188	369
Vestmanhavn	558	11.665	11	813	892	1.705
Kalbak	61	12.242	7	88	66	154
Tórsh. udenb.	363	14.112	8,5	786	521	1.307
Kirkebo	39	9.131	7	31	30	61
Hestø	41	8.799	9	30	41	71
Nolsø	164	10.056	7	175	150	325
Sandevåg	318	10.218	9	329	373	702
Midvåg	385	9.994	9	379	424	803
Sørvåg	430	9.158	9	425	427	852
Bø	40	7.450	10	20	37	57
Myggenæs	44	8.778	7	30	33	63
Sand	268	10.090	11	260	351	611
Skopen	218	11.095	11	244	334	578
Skålevig	109	12.821	10	172	174	346
Husevig	104	8.714	11	79	128	207
Skuo	76	8.837	6,5	47	42	89
Kvalbo	351	9.900	10	306	433	739
Frodebo	929	10.571	12	1.076	1.356	2.432
Famien	88	9.845	6	69	64	133
Hove	93	6.517	9	39	60	99
Porkere	189	9.357	9	161	206	367
Våg	748	11.903	11	1.048	1.132	2.180
Sumbø	305	9.633	9	273	330	603
Tilsammen	17.691	12.384	-	30.493	27.339	57.832

Sømandsskat.

I henhold til særlig hjemmel afregnes den danske sømandsskat for personer, bosat på Færøerne, til de færøske myndigheder, der - efter fradrag af børnetilskud og invalide- og folkepensionsbidrag - fordeler restbeløbet mellem landskassen og kommunerne.

Indtægts- år	Antal personer	<u>Sømandsskat 1961-1966</u>				
		Sømands- skat ialt 1000 kr.	Børne- til- skud 1000 kr.	Inv.- og folkepen- sions- bidrag 1000 kr.	Kommu- nernes andel 1000 kr.	Lands- kassens andel 1000 kr.
1961	349	1.161	10	35	541	575
1962	393	1.249	23	44	574	608
1963	371	1.263	22	51	578	612
1964	382	1.249	48	50	560	591
1965	394	1.444	57	58	633	696
1966	373	1.689	65	68	724	832

Sømandsskattekontoret har pr. august 1966 foretaget en opgørelse over de på danske skibe beskæftigede, fordelt efter bopæl og stilling ombord. Af 294 personer med bopæl på Færøerne var 214 eller 73 % skibsofficerer, medens den tilsvarende procent for personer med bopæl i Danmark var 29 %.

Aktieselskaber.

Bevægelserne i antallet af færøske aktieselskaber, der som nævnt beskattes som personer, fremgår af nedenstående tabel.

	<u>Antal aktieselskaber</u>			
	<u>Pr. 1. januar</u>	<u>Tilgang</u>	<u>Afgang</u>	<u>Pr. 31. dec.</u>
1961	203	11	51	163
1962	163	6	9	160
1963	160	11	3	168
1964	168	17	2	183
1965	183	20	3	200
1966	200	22	7	215
1967	215	15	2	228

PENGEINSTITUTTER, PRISTAL OG SEDDEL CIRKULATION

Oversigt over indlån, pristal og seddelcirkulation

	Ialt inde- stående i bank og sparekasse	Heraf i		Seddel- cirku- lation	Pristal 1939=100	
		De 3 spa- rekasser	Føroya Banki			Sjóvin- nubankin
	mill.kr.	mill.kr.	mill.kr.	mill.kr.	mill.kr.	
1/1 1959	106,2	54,8	33,9	17,5	18,2	356
1/1 1960	112,6	56,7	36,4	19,5	18,3	364
1/1 1961	123,4	59,8	42,1	21,5	20,4	366
1/1 1962	133,8	63,3	46,4	24,1	22,2	382
1/1 1963	141,3	69,7	45,2	26,4	24,1	400
1/1 1964	152,2	73,8	48,5	29,9	27,5	424
1/1 1965	175,3	81,4	57,7	36,2	32,0	433
1/1 1966	203,2	92,2	69,0	42,0	36,6	459
1/1 1967	230,9	103,9	81,2	45,8	39,4	470
1/2 1967	235,6	104,8	81,9	48,9	36,2	
1/3 1967	237,4	105,9	82,3	49,2	35,3	
1/4 1967	239,9	107,6	82,8	49,5	36,1	478
1/5 1967	244,8	110,2	84,5	50,1	35,0	
1/6 1967	240,1	111,3	73,6	55,2	35,4	
1/7 1967	250,8	110,5	85,2	55,1	36,6	482
1/8 1967	250,4	110,6	84,1	55,7	35,7	
1/9 1967	249,7	110,5	83,5	55,7	36,1	
1/10 1967	250,4	110,7	84,6	55,1	35,4	490
1/11 1967	250,8	113,0	83,3	54,5	35,8	
1/12 1967	251,0	113,9	83,2	53,9	36,4	
1/1 1968	252,2	111,9	85,7	54,6	40,0	492

Det samlede indestående i de færøske pengeinstitutter udgjorde pr. 1. januar 1968 252,2 mill. kr. mod 230,9 mill. kr. pr. 1. januar 1967. Stigningen i 1967 var 21,3 mill. kr. mod 27,7 mill. kr. i 1966.

Pengeinstitutternes udlån androg ialt pr. 1. januar 1968 273,2 mill. kr. mod 261,8 mill. kr. pr. 1. januar 1967 og 212,6 mill. kr. pr. 1. januar 1966. De seneste oplysninger om, hvorledes pengeinstitutternes udlån fordeler sig efter låneformål, foreligger pr.

30. september 1967 og er angivet i nedenstående tabel, hvori tillige er anført de tilsvarende udlån pr. 30. september i 1965 og 1966.

Pengeinstitutternes udlån pr. 30. september 1965-67

Mill. kr.	Banker			Sparekasser			Ialt		
	1965	1966	1967	1965	1966	1967	1965	1966	1967
Låneformål									
Udrustningslån til fiskeskibe	12,2	15,0	14,3	-	-	-	12,2	15,0	14,3
Fiskeri, rederi m. v.	23,1	30,3	30,5	-	-	-	23,1	30,3	30,5
Skibsbyggelån	6,6	3,2	3,4	-	-	-	6,6	3,2	3,4
Bilfinansiering	5,2	6,4	7,1	-	-	-	5,2	6,4	7,1
Handel	20,2	22,1	27,3	-	-	-	20,2	22,1	27,3
Håndværk og industri	16,9	26,8	24,0	-	-	-	16,9	26,8	24,0
Prioritets- og byggelån	25,4	28,6	34,6	64,3	74,4	83,3	89,7	103,0	117,9
Andre private lån	6,9	6,9	9,5	1,9	2,5	2,2	8,8	9,4	11,7
Offentlige lån	17,5	20,0	18,4	14,7	14,3	15,0	32,2	34,3	33,4
Ialt	<u>134,0</u>	<u>159,3</u>	<u>169,1</u>	<u>80,9</u>	<u>91,2</u>	<u>100,5</u>	<u>214,9</u>	<u>250,5</u>	<u>269,6</u>

Af de ca. 55 mill. kr., hvormed pengeinstitutternes udlån er steget fra 1965 til 1967, hidrører ca. halvdelen fra stigning i prioritets- og byggelånene. Af det samlede udlån pr. 30. september 1967 i denne gruppe på 117,9 mill. kr. udgør kun ca. 21 mill. kr. byggelån og prioritetslån i erhvervsbyggeri, medens langt størsteparten - nemlig ca. 97 mill. kr. - udgøres af prioritetslån såvel i det nye boligbyggeri som i den ældre boligmasse.

Boligbyggeriet på Færøerne, der næsten udelukkende består af

eenfamilieshuse, finansieres normalt med et 1. prioritetslån i en sparekasse på 30-40 % af værdien, dog højst 40.000 kr. pr. hus, og et 2. prioritetslån i en bank eller det af Føroya Banki oprettede P/f Húsalán på normalt højst halvdelen af sparekasselånet. Endvidere yder en af landsstyret i 1965 oprettet boliglånefond, Húsalánsgrunnurin, 3. prioritetslån i boligbyggeri på højst halvdelen af sparekasselånet i det omfang, de af lagtinget bevilgede udlånsmidler strækker til.

Til belysning af boligbyggeriets omfang, herunder navnlig tilgangen af nye prioritetslån i perioden 1. oktober 1966-30. september 1967 kan der på basis af oplysninger indhentet fra pengeinstitutterne opstilles følgende tabel:

Prioritetslån i boligbyggeri 1/10 1966 - 30/9 1967

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld 1/10-66</u>	<u>Tilgang 1966/67</u>	<u>Afgang 1966/67</u>	<u>Restgæld 30/9-67</u>
Føroya Sparikassi	54.824	9.189	3.666	60.347
Norðøya Sparikassi	14.131	2.452	1.556	15.027
Suðuroyar Sparikassi	3.915	1.172	329	4.758
Sparekasser ialt	72.870	12.813	5.551	80.132
Banker	13.729	3.988	835	16.882
P/f Húsalán	5.833	2.000	633	7.200
Húsalánsgrunnurin	2.310	1.105	243	3.172
Ialt	94.742	19.906	7.262	107.386

Af den samlede tilgang i sparekasselån på ca. 12,8 mill. kr. vedrører kun ca. 7,5 mill. kr. lån i nyopførte huse, medens restbeløbet - 5,3 mill. kr. - vedrører lån i ældre huse som følge af ombygning eller omprioritering. De 7,5 mill. kr. er anvendt til udlån i 92 påbegyndte huse og 244 færdige huse. Til sammenligning er i nedenstående tabel for de sidste 3 år angivet antallet af påbegyndte og

færdige huse, hvori der er ydet sparekasselån. Det bemærkes, at tallene for 1965 vedrører kalenderåret, medens tallene for 1966 vedrører tiden 1. oktober 1965 - 30. september 1966 og tallene for tiden 1. oktober 1966 - 30. september 1967.

Boligbyggeriet 1965-67

	<u>Antal påbegyndte huse</u>			<u>Antal færdige huse</u>		
	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>
Tórshavn	120	100	47	119	123	92
Bygd	57	72	45	128	86	152
Ialt	<u>177</u>	<u>172</u>	<u>92</u>	<u>247</u>	<u>209</u>	<u>244</u>

Som det fremgår af tabellen, er der tale om en samlet nedgang fra 1966 til 1967 i antallet af påbegyndte og fuldførte huse på 45 huse eller ca. 12 %, men dette dækker over en nedgang i Tórshavn på 84 huse eller ca. 38 % og en stigning i boligbyggeriet på bygd med 39 huse eller ca. 25 %. Stigningen på bygd er koncentreret om nogle få bygder (Klaksvig, Fuglefjord og Skålefjord).

Til støtte for bankernes og dermed erhvervslivets likviditet har de færøske banker adgang til at rediskontere vekslere i Danmarks Nationalbank. I nedenstående tabel er givet en oversigt over omfanget af denne genbelåning i de sidste 3 år.

Nationalbankens genbelåning af færøske vekslere

<u>1.000 kr.</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>
Beholdning af rediskonterede vekslere pr. 1/1	7.763	4.895	16.651
Rediskonteret i årets løb	30.845	33.607	43.067
Betalt diskonto	259	375	268
Ialt	38.867	38.877	59.986
Indfriet i årets løb	<u>33.972</u>	<u>22.226</u>	<u>53.815</u>
Beholdning af rediskonterede vekslere pr. 31/12	<u>4.895</u>	<u>16.651</u>	<u>6.171</u>

Til belysning af størrelsen af de beløb, der ved denne genbelåningsordning til enhver tid stilles til rådighed for det færøske

erhvervsliv, er i nedenstående tabel givet en oversigt over, for hvor stort et beløb der ved hver måneds udgang i de sidste 4 år har været rediskonteret veksler i nationalbanken.

Bevægelser i nationalbankens genbelåning af færøske veksler

<u>l.000 kr.</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>
Beholdning af rediskonterede veksler pr.				
1. januar	1.701	7.763	4.895	16.651
ultimo januar	o	6.722	995	12.224
" februar	o	1.524	o	8.575
" marts	o	200	o	5.361
" april	1.359	245	o	3.352
" maj	3.542	282	o	4.868
" juni	9.368	3.568	1.347	4.133
" juli	9.269	6.977	3.915	2.514
" august	7.245	5.892	2.809	1.297
" september	5.649	6.888	5.785	3.637
" oktober	6.810	5.847	9.750	4.462
" november	7.127	2.384	13.193	2.652
" december	7.763	4.895	16.651	6.171

Den betydelige genbelåning i de første måneder af 1967 skyldes bl. a. de store fiskelagre ved årets begyndelse.

Det færøske pristal er i 1967 steget med 22 point fra 470 til 492, en stigning på 4,7 % mod 2,4 % i 1966 og 6 % i 1965. Pristalsbudgettet, der omfatter forbruget i en familie bestående af 2 voksne og 2 børn, udgjorde pr. 1. januar 1967 og 1. januar 1968 henholdsvis 13.934,43 kr. og 14.573,57 kr.

OFFENTLIGE UDGIFTER M. V.

I det følgende gives forskellige oversigter over offentlige udgifter (statens og landskassens) på Færøerne tilligemed oplysninger om lån og garantiforpligtelser samt om landskassens indtægter.

Stats- og landskassens drifts- og anlægsudgifter 1957/58-1966/67.

Mill. kr.	<u>Driftsudgifter</u>			<u>Anlægsudgifter</u>			<u>Samlede udgifter</u>		
	Stats- kassen	Lands- kassen	Ialt	Stats- kassen	Lands- kassen	Ialt	Stats- kassen	Lands- kassen	Ialt
1957/58	-	-	-	-	-	-	10,4	18,6	29,0
1958/59	-	-	-	-	-	-	14,8	20,0	34,8
1959/60	15,5	14,9	30,4	0,5	6,7	7,2	16,0	21,6	37,6
1960/61	18,8	16,5	35,3	0,7	6,5	7,2	19,5	23,0	42,5
1961/62	20,6	20,1	40,7	1,7	9,3	11,0	22,3	29,4	51,7
1962/63	24,6	27,2	51,8	2,8	9,4	12,2	27,4	36,6	64,0
1963/64	29,0	30,6	59,6	6,9	12,2	19,1	35,9	42,8	78,7
1964/65	31,1	34,0	65,1	8,0	16,3	24,3	39,1	50,3	89,4
1965/66	36,3	38,5	74,8	13,0	19,7	32,7	49,3	58,2	107,5
1966/67	42,8	49,8	92,6	14,1	22,7	36,8	56,9	72,5	129,4

Stats- og landskassens udgifter efter hovedformål 1962/63-1966/67.

<u>1.000 kr.</u>	<u>1962/63</u>	<u>1963/64</u>	<u>1964/65</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>
Administration m.v.	3.816	4.329	4.886	5.954	6.577
Sundhedsvæsen	8.453	10.426	12.692	16.602	19.196
Samferdsel	5.488	7.367	6.952	13.022	16.013
Skolevæsen m.v.	8.986	10.361	12.281	17.228	21.380
Fiskeri, søfart	12.623	17.519	14.226	16.657	16.333
Landbrug	935	1.183	1.380	1.626	1.868
Socialvæsen ¹⁾	14.037	16.665	17.569	18.591	20.186
Rets- og politivæsen	1.619	1.542	1.921	2.815	3.205
Kirkevæsen	920	979	932	1.072	1.346
Renter og afdrag	426	641	5.220	4.808	4.393
Garantihenlæggelser	3.806	3.000	2.399	400	9.784
Henlæggelser til driftskapital	931	1.824	2.000	2.114	0
Andre udgifter	2.038	2.864	6.993	6.610	9.172
	<u>Ialt 64.078</u>	<u>78.700</u>	<u>89.451</u>	<u>107.499</u>	<u>129.453</u>

1) Efter fradrag af invalide- og folkepensionsbidrag.

Da en væsentlig del af landskassens anlægsudgifter finansieres af diverse fonds, hvortil der over landskassens regnskab henlægges årlige beløb, eller ved optagelse af lån, er der ved foranstående tabel over anlægs- og driftsudgifter som anlægsudgifter medregnet henlæggelser til sådanne fonds samt udgifter til renter og afdrag på lån.

I det følgende er der for statens vedkommende givet oversigter over udgifternes fordeling efter hovedformål over en årrække samt en fuldstændig specificeret oversigt over udgifterne i 1966/67 tillige med oversigter over lån og garantier.

Statens udgifter efter hovedformål 1962/63 - 1966/67.

<u>1.000 kr.</u>	<u>1962/63</u>	<u>1963/64</u>	<u>1964/65</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>
Administration m.v.	988	1.021	1.088	1.347	1.584
Sundhedsvæsen	5.045	7.149	8.730	11.640	14.006
Samfærdsel	-	1.902	672	2.514	2.147
Skolevæsen m. v.	4.904	5.670	6.465	9.575	12.707
Fiskeri, søfart	4.696	6.195	6.392	6.994	7.400
Landbrug	-	-	-	-	-
Socialvæsen	8.404	10.158	10.718	11.288	12.372
Rets- og politivæsen	1.616	1.536	1.921	2.815	3.205
Kirkevæsen	760	819	772	912	1.046
Renter og afdrag	-	-	-	-	-
Garantihenlæggelser	-	-	-	-	-
Henlæggelser til driftskapital	-	-	-	-	-
Andre udgifter	1.033	1.483	2.367	2.251	2.446
Ialt	27.446	35.933	39.125	49.336	56.913

I omstående tabel er statens udgifter i 1966/67 specificeret i de enkelte poster inden for hver hovedpost. Såvel anlægsudgifter som driftsudgifter er medtaget.

Specifikation af statens udgifter 1966/67 (fortsat)

5. Fiskeri, søfart (fortsat)	Transport	6.265.380 kr.
Fyr- og vagervæsenet		559.609 kr.
Meteorologisk institut		296.600 kr.
Opførelse af marinestation i Tórshavn		38.183 kr.
Opførelse af radiosondestation i Tórshavn		<u>240.000 kr.</u>
	<u>ialt</u>	<u>7.399.772 kr.</u>
6. Socialvæsen:		
Folkepension		6.538.808 kr.
Tilskud til Tórshavn alderdomshjem		45.617 kr.
Invalidepension og revalidering		2.627.171 kr.
Enkepension		205.768 kr.
Underholdshjælp og enkehjælp		159.046 kr.
Sørforsorg		122.986 kr.
Enkebørnsbidrag og forskudsvis udbetalte underholdsbidrag		285.466 kr.
Børneværnsudgifter		80.463 kr.
Tilskud til Færøernes Børnehjem		158.776 kr.
Tilskud til børnehaver og vuggestuer		254.072 kr.
Statens skole for høre- og talelidende		503.465 kr.
Tilskud til syge- og befodringskasser		1.013.959 kr.
Statens åndssvageforsorg		282.689 kr.
Færøernes ulykkesforsikringsråds administration		<u>43.889 kr.</u>
	<u>ialt</u>	<u>12.372.175 kr.</u>
7. Rets- og politivæsen:		
Politivæsen og sysselmænd (netto)		2.108.552 kr.
Politistation i Klaksvig		66.268 kr.
Opførelse af politi- og arrestbygning i Tórshavn		678.704 kr.
Dommerembedet (netto)		269.854 kr.
Arrestvæsen		<u>81.911 kr.</u>
	<u>ialt</u>	<u>3.205.289 kr.</u>
8. Kirkelige forhold:		
Præstelønninger m. v.		943.338 kr.
Vedligeholdelse af præstegårde		<u>102.999 kr.</u>
	<u>ialt</u>	<u>1.046.337 kr.</u>
9. Andre udgifter:		
Pensioner m. v.		309.169 kr.
Postvæsenets driftsunderskud		<u>1.888.786 kr.</u>
		2.197.955 kr.

Specifikation af statens udgifter 1966/67 (fortsat)

9. Andre udgifter (fortsat)	Transport	2.197.955 kr.
Opførelse af posthus i Klaksvig		162.760 kr.
Nyhedsformidling til Færøerne		26.611 kr.
Geologiske undersøgelser		47.764 kr.
Tilskud fra erhvervsfonden og egnsudviklings- rådet til kursus og konsulentbistand		<u>10.806 kr.</u>
	<u>ialt</u>	<u>2.445.896 kr.</u>
Ialt 1. - 9.		<u>56.912.693 kr.</u>

Statens og offentlige danske institutioners udlån i 1966/67

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld pr.1/4 1966</u>	<u>Tilgang 1966/67</u>	<u>Afgang 1966/67</u>	<u>Restgæld pr.31/3-67</u>	<u>Renter 1966/67</u>
<u>Statslån:</u>					
Landssygehuset	7,850	2.000	0	9.850	585
Klaksvig sygehus	1,743	87	88	1.742	122
Tórshavn kommune	849	6,183	94	6.938	253
El-selskabet SEV	32,903	0	198	32.705	1.812
Erhvervslånefonden	80	0	53	27	3
Skipafelagið	1.363	0	170	1.193	59
Grønlandsfelagið	725	0	242	483	35
Håndv. og industri	1.625	0	298	1.327	78
Egnsudviklingslån	6,037	5,130	725	10,442	573
Fiskefartøjer	1,970	0	482	1,488	110
Maskinskolen	0	37	0	37	0
Statslån ialt	55,145	13,437	2,350	66,232	3,630
<u>Investeringsfondslån</u>	8,850	6,500	0	15,350	700
<u>Fiskeribanklån</u>	15,368	1,197	2,009	14,556	997
<u>Skibskreditfondslån</u>	5,265	3,798	519	8,544	447
<u>Kommunekreditf.lån</u>	11,870	0	597	11,273	659
Ialt	96,498	24,932	5,475	115,955	6,433

Af de samlede statslån til Færøerne på til rest pr. 31. marts 1967 66,2 mill. kr. udgør 27,4 mill. genudlåning til det færøske fælleskommunale elværk af statens dollarlån efter tilsvarende regler som for danske elværker. Restgælden pr. 31. marts 1967 af de egentlige udlån af statsmidler udgjorde således 38,8 mill. kr., og de øvrige

offentlige institutioners udlån pr. samme dato udgjorde 49,7 mill. kr. eller ialt 88,5 mill. kr.

Dette modsvarer af et betydeligt udlån fra Færøerne til Danmark i form af køb af danske obligationer for færøske midler. Af nedenstående oversigt over de færøske pengeinstitutters obligationsbeholdninger fremgår, at alene disse institutioner pr. 31. december 1967 havde en beholdning af danske offentlige obligationer på 61,8 mill. kr.

I opgørelsen indgår beholdningerne hos de færøske banker og sparekasser samt hos realkreditinstituttet og forsikringsselskaberne.

De færøske pengeinstitutters obligationsbeholdninger

<u>1.000 kr.</u>	<u>Pr.31/12 1965</u>	<u>Pr.31/12 1966</u>	<u>Pr.31/12 1967</u>
<u>Færøske obligationer:</u>			
Realkred.obligationer	5.202	6.754	5.286
Andre færøske obl.	10.129	13.892	12.422
Færøske obl. ialt	15.331	20.646	17.708
<u>Danske obligationer:</u>			
Statsobligationer	16.079	15.250	14.608
Fiskeribankobligationer	3.725	3.726	9.695
Skibskreditfondsobl.	930	5.402	4.602
Kommunekreditf.obl.	6.664	8.855	9.099
Kreditf.- og hypotekforeningsobl. o.l.	13.867	19.317	23.799
Danske obl. ialt	41.265	52.550	61.803
Fær. + danske obl. ialt	56.596	73.196	79.511

I det følgende gives en oversigt over statens garantier udover garantien for de i kommunekreditforeningen optagne lån.

Statsgarantier 1966/67

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld pr.1/4-66</u>	<u>Tilgang 1966/67</u>	<u>Afgang 1966/67</u>	<u>Restgæld pr.31/3-67</u>
Færøernes realkreditinstitut	33.927	1.754	5.883	29.798
Landskassen	12.750	0	2.000	10.750
S. E. V.	2,553	0	149	2.404
Egnsudviklingsgarantier	6.539	486	281	6.744
Ialt	55.769	2.240	8.313	49.696

I det følgende er der for landskassens vedkommende givet oversigter over udgifter efter hovedformål over en årrække samt oplysninger om lånerestgæld og garantier tilligemed oplysninger om indtægter, herunder restancer.

Landskassens udgifter efter hovedformål 1962/63 - 1968/69

<u>1.000 kr.</u>	<u>Regnskab</u>	<u>Regnskab</u>	<u>Regnskab³⁾</u>	<u>Regnskab</u>	<u>Regnskab</u>	<u>Finans-</u>	<u>Finans-</u>
	<u>1962/63</u>	<u>1963/64</u>	<u>1964/65</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>	<u>lov</u>	<u>lov</u>
						<u>1967/68</u>	<u>forslag</u>
						<u>1968/69</u>	
Lagting og landsadmi- nistration	2.828	3.308	3.798	4.607	4.993	5.733	6.430
Sundhedsvæsen	3.408	3.277	3.962	4.962	5.190	5.999	6.101
Samfærdsel	5.488	5.465	6.280	10.508	13.866	13.055	14.305
Skolevæsen m.v.	4.082	4.691	5.816	7.653	8.673	9.246	9.966
Fiskeri, søfart	7.927	11.324	7.834	9.663	8.933	9.412	9.260
Landbrug	935	1.183	1.380	1.626	1.868	2.087	2.129
Socialvæsen ¹⁾	5.633	6.507	6.851	7.303	7.814	9.613	9.720
Rets- og po- litivæsen	3	6	-	-	-	-	-
Kirkevæsen	160	160	160	160	300	310	280
Renter og ²⁾ afdrag	426	641	5.220	4.808	4.393	5.023	5.123
Garantihen- læggelser	3.806	3.000	2.399	400	9.784	400	400
Henlæggelser t. driftskapital	931	1.824	2.000	2.114	-	424	385
Andre udgifter	1.005	1.381	4.626	4.359	6.726	4.294	5.022
Ialt	36.632	42.767	50.326	58.163	72.540	65.596	69.121

1) Efter fradrag af invalide- og folkepensionsbidrag.

2) Denne post omfatter til 1963/64 en del af landskassens renteudgifter. Fra 1964/65 omfatter den landskassens nettoudgifter til renter og dens udgifter til afdrag på lån.

3) På grund af omlægning af budgettet kan tallene for 1964/65 og følgende år ikke umiddelbart sammenlignes med tallene for foregående år.

Landskassens lånerestgæld pr. 31. marts 1962-1967

<u>Mill. kr.</u>	<u>Sygehuse</u>	<u>Undervis- ning m.v.</u>	<u>Fisker- flåden</u>	<u>Veje og havne</u>	<u>Andre lån</u>	<u>Ialt</u>
1962	2,0	1,1	7,3	2,4	0,9	13,7
1963	3,0	1,3	10,6	2,4	1,3	18,6
1964	5,6	1,4	14,0	4,9	1,0	26,9
1965	7,6	1,6	12,5	4,2	0,7	26,6
1966	9,1	1,5	11,6	6,0	0,6	28,8
1967	10,6	1,1	9,7	10,0	0,5	31,9

I nedenstående tabel gives en oversigt over landskassens garantiforpligtelser fordelt på grupper af låntagere.

Landskassens garantiforpligtelser pr. 31. marts 1962-1967

<u>Mill. kr.</u>	<u>Kommuner</u>	<u>S. E. V.</u>	<u>Telefon- værket</u>	<u>Andre lån- tagere</u>	<u>Ialt</u>
1962	12,6	29,6	1,8	13,1	57,1
1963	14,0	32,9	2,2	21,5	70,6
1964	18,1	40,5	2,8	21,3	82,7
1965	18,1	48,0	2,5	28,4	97,0
1966	17,8	47,2	2,6	31,8	99,4
1967	22,8	55,9	7,1	32,4	118,2

Af det under andre låntagere opførte beløb pr. 31. marts 1967, 32,4 mill. kr., vedrører 7,3 mill. kr. lån til erhvervsvirksomheder på land og 25,1 mill. kr. til skibe. Af sidstnævnte beløb er 0,8 mill. kr. garanti for byggelån, medens resten, 24,3 mill. kr., vedrører faste lån.

I det følgende er der givet en oversigt over landskassens indtægter 1957/58 - 1968/69. I tallene for landsskat er medregnet landskassens andel i sømandsskat, men ikke invalide- og folkepensionsbidrag.

Landskassens indtægter 1957/58-1968/69

<u>l. 000 kr.</u>	<u>Landsskat</u>	<u>Told og afgifter</u>	<u>Andre indtægter</u>	<u>Ialt</u>
1957/58	5.776	12.339	405	18.520
1958/59	6.057	13.383	397	19.837
1959/60	7.188	13.967	297	21.452
1960/61	7.326	15.069	487	22.882
1961/62	8.265	20.379	710	29.354
1962/63	10.863	25.086	683	36.632
1963/64	14.541	27.240	919	42.700
1964/65	16.807	33.375	144	50.326
1965/66	20.329	37.343	491	58.163
1966/67	27.922	43.311	1.307	72.540
1967/68 (finanslov)	25.925	39.446	225	65.596
1968/69 (finanslov- forslag)	28.450	40.446	225	69.121

I følgende tabel er givet en oversigt over restancer med landsskat og de til landskassen indgåede indtægter pr. 1. januar i hvert år.

Landsskatterestancer og landsindtægter pr. 1. januar

<u>Mill. kr.</u>	<u>Landsskatterestancer</u>		<u>Indgåede indtægter</u>	
	<u>Ialt</u>	<u>Løbende skatteår</u>	<u>Landsskat</u>	<u>Toldindtægter</u>
1965	2,24	0,45	12,3	22,9
1966	2,36	0,99	15,1	26,4
1967	2,44	0,58	21,4	30,5
1968	3,94	1,38	25,0	35,0

De samlede landsskatterestancer udgør 11,7 % af de pålignede skatter mod 8,3 % i fjor.

NATIONALREGNSKABET FOR FÆRØERNE

Búskaparráðið (Færøernes økonomiske råd) offentliggjorde i efteråret Færøernes nationalregnskab for 1965. I det følgende er der foretaget et uddrag af dette nationalregnskab til belysning af Færøernes økonomiske status det pågældende år.

Bruttonationalproduktet, der er beregnet som værdien af produktionen i samtlige erhverv med fradrag af værdien af de rå- og hjælpestoffer, erhvervene har brugt ved produktionen, androg i 1965 400,3 mill. kr. mod 354,8 mill. kr. i 1964. Der er tale om en stigning på 45,5 mill. kr. eller 12,8 % i årets priser.

Bruttofaktorindkomsten, d. v. s. bruttonationalproduktet med fradrag af skatter og afgifter og med tillæg af offentlige tilskud, androg i 1965 373,8 mill. kr. mod 332,8 mill. kr. i 1964. Dette er en stigning på 41,0 mill. kr. eller 12,3 % i årets priser.

Bruttofaktorindkomsten i 1964 og 1965 fordelt på erhverv

	1964		1965	
	1000 kr.	%	1000 kr.	%
Fiskeri	106.992	32,15	121.321	32,46
Landbrug	16.220	4,88	15.958	4,27
Grinde- og hvalfangst	613	0,18	718	0,19
Fuglefangst og pelsdyrhold	1.000	0,30	1.202	0,32
Kulminer	897	0,27	667	0,18
Håndværk og industri	37.887	11,39	42.367	11,33
Pengeinstitutter	12.882	3,85	15.646	4,19
Handel m. v.	39.060	11,74	42.072	11,25
Bygge- og anlægsvirksomhed	34.880	10,48	42.820	11,46
Skibsfart	10.140	3,05	10.440	2,79
Transport	11.482	3,45	12.640	3,38
Post, telegraf og telefon .	5.590	1,69	6.042	1,62
El-værker	5.508	1,66	5.947	1,59
Liberale erhverv	3.104	0,93	3.600	0,96
Boligbenyttelse	17.521	5,27	18.400	4,92
Husgerning	3.745	1,13	4.200	1,12
Offentlige lønninger	25.240	7,58	29.778	7,97
	<u>332.761</u>	<u>100,00</u>	<u>373.818</u>	<u>100,00</u>

Betalingsbalancen for 1965 udviser et underskud på de samlede vare- og tjenesteydelser på 47,3 mill. kr. Af underskuddet er 45,0 mill. kr. dækket ved tilskud fra statskassen. Det herefter resterende underskud modsvares ifølge oversigten over kapitalbevægelser af en forøgelse af nettogælden på 4,0 mill. kr.

Færøernes betalingsbalance 1965

A. Løbende bevægelser

<u>Mill. kr.</u>	<u>Indtægter</u>	<u>Udgifter</u>	<u>Netto- indtægter</u>
1. Eksport (fob) og import (cif)	177,8	182,3	÷ 4,5
÷ Nordafars eksport	÷ 10,0	-	÷ 10,0
2. Søtransport: a. fragtskibe	10,3	4,5	5,8
b. fiskeskibe	-	16,0	÷ 16,0
3. Rejser udenlands o.l.	6,2	20,5	÷ 14,3
4. Renter o.l. til og fra udlandet	3,3	8,9	÷ 5,6
5. Forsikringer, prov. o.l.	1,9	4,4	÷ 2,5
6. Varer og tjenester iøvrigt	<u>9,9^{x)}</u>	<u>10,1</u>	<u>÷ 0,2</u>
Varer og tjenester ialt	199,4	246,7	÷ 47,3
7. Statskassen	<u>45,0</u>	<u>-</u>	<u>45,0</u>
Løbende bevægelser ialt	244,4	246,7	÷ 2,3
Fejl og udeladelser			<u>÷ 1,7</u>
			<u>÷ 4,0</u>

B. Kapitalbevægelser

<u>Nettoforøgelse af</u>	<u>Aktiver</u>	<u>Passiver</u>	<u>Netto- passiver</u>
1. Landskassen	2,0	3,3	1,3
2. Kommuner, S.E.V. m. fl.	2,0	7,3	5,3
3. Pengeinstitutter:			
a. banker og sparekasser	÷ 0,1	-	0,1
b. realkreditinstituttet	3,0	2,6	÷ 0,4
4. Seddelomløbet	4,6	-	÷ 4,6
5. Eksportselskaberne netto	÷ 0,1	-	0,1
6. Andre virksomheder og personer	<u>4,0</u>	<u>6,2</u>	<u>2,2</u>
Kapitalbevægelser ialt	<u>15,4</u>	<u>19,4</u>	<u>4,0</u>
Heraf:			
kortfristede	÷ 5,4	4,5	÷ 0,9
langfristede	÷ 10,0	<u>14,9</u>	<u>4,9</u>
	<u>÷ 15,4</u>	<u>19,4</u>	<u>4,0</u>

x) incl. 5,4 mill. kr. i indtægter fra sømænd på udenlandske skibe.

Bruttoinvesteringerne, der dels består af de faste investeringer, dels tilvæksten i lagerbeholdningerne, androg i 1965 122,3 mill. kr. De faste investeringer omfatter foruden nyinvesteringerne udgifter til reparation og vedligeholdelse af de allerede eksisterende bygninger, anlæg, transportmidler og maskiner m. v.

Bruttoinvesteringer i 1965

<u>Mill. kr.</u>	<u>Nyinvesteringer</u>	<u>Vedligeholdelse</u>	<u>Ialt</u>
<u>I Faste nyinvesteringer:</u>			
1. Private investeringer:			
Boligbyggeri	21,5	6,7	28,2
Fiskeskibe	4,4	7,9	12,3
Fiskeindustri	10,9	0,8	16,3
Anden industri	4,6		
Landbrug	2,0	0,3	2,3
Entreprenørmateriel ..	2,5	0,3	2,8
Frøgt- og passagerskibe	11,2	1,2	12,4
Erhvervsbiler	5,4	2,7	8,1
Handelsbygninger	<u>4,8</u>	<u>0,2</u>	<u>5,0</u>
Private investeringer ialt	<u>67,3</u>	<u>20,1</u>	<u>87,4</u>
2. Offentlige investeringer:			
Veje	7,6	3,4	15,1
Havne m. v.	4,1		
Elværker	9,2	0,9	10,1
Post, telegraf, telefon	1,6	0,8	2,4
Fyrvæsen	0,1	-	0,1
Undervisning	7,2	1,1	17,8
Sygehuse	8,6		
Socialt byggeri	0,2		
Rets- og politibygninger	0,7		
Andre investeringer	<u>4,8</u>	<u>0,7</u>	<u>5,5</u>
Offentlige investeringer ialt	<u>44,1</u>	<u>6,9</u>	<u>51,0</u>
Samlede faste investeringer	<u>111,4</u>	<u>27,0</u>	<u>138,4</u>
÷ jorderhvervelse til offentligt byggeri			<u>÷ 1,5</u>
			136,9
<u>II Lagerinvesteringer:</u>			
Forøgelse af fiskelagre			<u>÷14,6</u>
Bruttoinvesteringer ialt			<u>122,3</u>

Der foreligger nu fra Búskaparráðið endelige nationalregnskaber for Færøerne for årene 1962-1965 samt for 1966 en foreløbig betalingsbalance og en foreløbig oversigt over investeringerne. Til belysning af den økonomiske udvikling i denne 5-årsperiode er nedenfor foretaget et sammendrag af nationalregnskabet's hovedposter i de pågældende år. Alle tal er i årets priser.

Betalingsbalancens hovedposter 1962-66

<u>Mill. kr.</u>	<u>Løbende bevægelser</u>				
	<u>1962</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966^{x)}</u>
Eksport (fob)	120,8	129,7	130,1	167,8	143,9
+ import (cif)	<u>135,7</u>	<u>138,4</u>	<u>161,8</u>	<u>182,3</u>	<u>195,2</u>
Handelsbalance	÷14,9	÷ 8,7	÷31,7	÷14,5	÷51,3
Varer og tjenester iøvrigt ^{xx)}	<u>÷16,8</u>	<u>÷28,4</u>	<u>÷24,3</u>	<u>÷27,2</u>	<u>÷12,9</u>
Vare- og tjenestebalance ..	÷31,7	÷37,1	÷56,0	÷41,7	÷64,2
Renter o. lign. netto	÷ 1,7	÷ 4,4	÷ 6,0	÷ 5,6	÷ 5,4
Statskassen	<u>26,2</u>	<u>33,8</u>	<u>38,3</u>	<u>45,0</u>	<u>53,6</u>
Løbende bevægelser ialt ...	÷ 7,2	÷ 7,7	÷23,7	÷ 2,3	÷16,0
Fejl og udeladelser	<u>÷ 0,3</u>	<u>÷ 1,5</u>	<u>÷ 1,2</u>	<u>÷ 1,7</u>	<u>2,7</u>
	<u>÷ 7,5</u>	<u>÷ 9,2</u>	<u>÷24,9</u>	<u>÷ 4,0</u>	<u>÷13,3</u>

Kapitalbevægelser

Nettoforøgelse af passiver:

Landskassen	1,1	8,0	5,1	1,3	2,8
Kommuner, S.E.V. m. fl. .	3,9	8,5	10,7	5,3	6,6
Pengeinstitutter	÷ 1,3	÷ 5,1	7,5	÷ 0,3	7,2
Seddelomløbet	÷ 2,8	÷ 2,3	÷ 2,5	÷ 4,6	÷3,2
Eksportselekskaberne.....	÷ 5,0	÷ 1,2	÷ 1,6	0,1	÷7,2
Andre private	<u>11,6</u>	<u>1,3</u>	<u>5,7</u>	<u>2,2</u>	<u>7,1</u>
Kapitalbevægelser ialt .	<u>7,5</u>	<u>9,2</u>	<u>24,9</u>	<u>4,0</u>	<u>13,3</u>

x) Foreløbige tal

xx) Incl. søtransport, rejser udenlands samt forsikringer o. l.

Samlede bruttoinvesteringer 1962-66

<u>Mill. kr.</u>	<u>1962</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966^{x)}</u>
Nyinvesteringer:					
Boligbyggeri	12,3	12,7	17,1	21,5	26,0
Skibe	15,6	11,6	21,3	15,6	13,3
Andre erhvervsinvesteringer	16,8	13,5	16,4	30,2	24,3
Offentlige investeringer ..	<u>27,9</u>	<u>35,0</u>	<u>42,2</u>	<u>44,1</u>	<u>48,0</u>
Nyinvesteringer ialt	72,6	72,8	97,0	111,4 ^{xx)}	111,6
Vedligeholdelse	<u>20,1</u>	<u>22,7</u>	<u>25,1</u>	<u>27,0</u>	<u>28,4</u>
Faste investeringer ialt	92,7	95,5	122,1	138,4	140,0
Lagerinvesteringer	<u>±5,5</u>	<u>4,3</u>	<u>11,0</u>	<u>±14,6</u>	<u>20,0</u>
Samlede bruttoinvesteringer ..	<u>87,2</u>	<u>99,8</u>	<u>133,1</u>	<u>123,8</u>	<u>160,0</u>

På basis af de foranstående tabeller kan følgende oversigter over bruttonationalproduktet og dets anvendelse opstilles:

Bruttonationalproduktets anvendelse

<u>Mill. kr.</u>	<u>1962</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>
Bruttofaktorindkomst	238,5	291,2	332,8	373,8
+ indirekte afgifter	24,8	26,7	29,8	34,6
± pristilskud	<u>3,4</u>	<u>6,5</u>	<u>7,8</u>	<u>8,1</u>
Bruttonationalprodukt	259,9	311,4	354,8	400,3
Import - eksport af varer og tjenester ^{xxx)}	<u>36,7</u>	<u>43,2</u>	<u>62,5</u>	<u>48,8</u>
Varer og tjenester ialt til rådighed	<u>296,6</u>	<u>354,6</u>	<u>417,3</u>	<u>449,1</u>
der er anvendt således:				
Til faste nyinvesteringer	72,6	72,8	97,0	109,9
" vedligeholdelse	20,1	22,7	25,1	27,0
" lagerinvesteringer ..	± 5,5	4,3	11,0	±14,6
" offentligt konsum	30,0	29,6	32,6	38,6
" privat konsum	<u>179,4</u>	<u>225,2</u>	<u>251,6</u>	<u>288,2</u>
Ialt	<u>296,6</u>	<u>354,6</u>	<u>417,3</u>	<u>449,1</u>

x) Foreløbige tal

xx) Heri medregnet 1,5 mill. kr. til offentlig arealerhvervelse

xxx) Incl. fejl og udeladelser, men excl. indtægter fra sømænd på fremmede skibe.

Opsparingen på Færøerne beror på, om man betragter beløb modtaget fra den danske stat som "indkomst". Gør man det, kan følgende oversigt opstilles:

<u>Opsparingen 1962-65</u>				
<u>Mill. kr.</u>	<u>1962</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>
Bruttonationalprodukt	259,9	311,4	354,8	400,3
Renter m. v. ^{x)} vedr. udlandet netto	<u>3,0</u>	<u>0,2</u>	<u>÷ 0,7</u>	<u>÷ 0,2</u>
Bruttonationalindkomst	262,9	311,6	354,1	400,1
Modtaget fra staten	<u>26,2</u>	<u>33,8</u>	<u>38,3</u>	<u>45,0</u>
Ialt	289,1	345,4	392,4	445,1
÷ Offentligt og privat konsum	<u>209,4</u>	<u>254,8</u>	<u>284,2</u>	<u>326,8</u>
Bruttoopsparing	<u>79,7</u>	<u>90,6</u>	<u>108,2</u>	<u>118,3</u>

x) Incl. indtægter fra sømænd på fremmede skibe.

SOCIALE FORHOLD

Den 15. marts 1967 stadfæstedes nye love for Færøerne om invalidepension, folkepension, offentlig forsorg og bidrag til enlige forsørgere.

Forslagene til lovene var udarbejdet af et af socialministeriet nedsat blandet dansk-færøsk udvalg. Lovene, der trådte i kraft den 1. april 1967, åjournfører i ålt væsentligt den sociale lovgivning på Færøerne med den i det øvrige kongerige gældende. Som de vigtigste nydannelser kan nævnes: Indførelse af "fuld folkepension til alle" fra 1970, forhøjelse i løbet af 4 år af pensionerne med ca. 23 %, indførelse af gradueret invalidepension, afskaffelse af indtægtsregulering af børnebidrag og indførelse af udvidet hjælp efter forsorgsloven i visse sygdomstilfælde.

Et af Færøernes landsstyre nedsat udvalg arbejder med spørgsmålene om indførelse af tillægspension og arbejdsløshedsforsikring på Færøerne.

I årets løb har den hidtil privat drevne vuggestue "Við Strond" opnået offentlig anerkendelse og dermed tilskudsberettigelse. Der er stiftet et privat plejehjem for 5 personer, "Tórshavnar privata Vistarheim", med hvilket der er indgået overenskomst. Der er stiftet en selvejende institution med det formål at opføre et alderdoms- og plejehjem på Vågø med 36 pladser.

Afgørelse om sociale ydelser træffes af nærværende embede, og de udbetales af Færøernes oppebørselskontor. Udbetalingen sker ved hjælp af hulkort, hvis maskinelle bearbejdelse sker i det P/f DATA i Tórshavn tilhørende dataanlæg. Som undtagelser gælder dels, at landfogeden (politimesteren) på Færøerne træffer afgørelse om og udbetaler underholdsbidrag forskudsvis, dels at kommuner med mere end 2.000 indbyggere selv træffer afgørelse om og udbetaler enkehjælp og almindelig underholdshjælp. Dette gælder pr. 1. januar 1968 for 3 kommuner - Tórshavn, Klaksvig og Frodebo - mod 4 pr. 1. januar 1967, idet Næs sogns kommune, der havde over 2.000 indbyggere, blev delt pr. 1. april 1967 i Næs kommune og Runevig kommune, der begge har under 2.000 indbyggere.

I omstående tabel er givet en oversigt over antallet af modtagere af sociale ydelser pr. 1. januar 1968 sammenholdt med talle-

ne fra tidligere år.

	<u>Antal modtagere af sociale ydelser</u>				
	<u>1/1 1964</u>	<u>1/1 1965</u>	<u>1/1 1966</u>	<u>1/1 1967</u>	<u>1/1 1968</u>
Indtægtsbestemt folkepension:					
Hovedpersoner	2.116	2.118	2.104	2.122	2.141
Pensionister	-	-	-	2.676	2.691
Folkepensionens mindstebeløb:					
Hovedpersoner	148	167	186	204	204
Pensionister	-	-	-	255	254
Invalidepension og invaliditetsydelse:					
Hovedpersoner	708	776	792	781	773
Pensionister	-	-	-	815	790
Invalidepension og invaliditetsydelse:					
Modtagere	-	-	-	-	22
Invalidepension:					
Pensionister:					
Laveste	-	-	-	-	27
Mellemste	-	-	-	-	654
Højeste	-	-	-	-	87
Enkepension	69	86	96	89	100
Enkebørnsbidrag:					
Børn	-	-	-	-	356
Modtagere	144	146	152	158	203
Særforlørsorg	246	277	286	336	365
Børneforlørsorg	34	50	51	64	59
Udvidet hjælp	-	-	-	-	8
Enkehjælp	73	81	79	85	81
Alm. underholdshjælp	94	83	109	86	98
Ialt (pensionister)	-	-	-	4.564	4.649
Ialt (hovedpersoner)	3.632	3.784	3.855	3.925	4.032

I 1966/67 er der af politimesteren udbetalt bidrag forskudsvis til 306 personer.

Forskydningerne i antallet af modtagere af sociale ydelser er som i de senere år kun små.

I følgende tabel er antallet af modtagere af underholdshjælp (hovedpersoner) og enkehjælp fordelt efter, hvor hjælpen administreres.

Fordeling af underholdshjælp og enkehjælp

	1/1 1966		1/1 1967		1/1 1968	
	<u>Enke-</u> <u>hjælp</u>	<u>Alm.under-</u> <u>holdshjælp</u>	<u>Enke-</u> <u>hjælp</u>	<u>Alm.under-</u> <u>holdshjælp</u>	<u>Enke-</u> <u>hjælp</u>	<u>Alm.under-</u> <u>holdshjælp</u>
Rigsombudet	51	74	52	80	54	81
Tórshavn	2	8	2	4	2	12
Klaksvig	20	27	23	1	21	3
Næs	2	0	5	1	-	-
Frodebo	4	0	3	0	4	2
Ialt	79	109	85	86	81	98

I følgende tabel er givet en oversigt over antallet af sær-forsorgspatienter, hvorved bemærkes, at tabellen kun omfatter personer, som er inddraget under særforborg, det vil sige har ophold på eller er under tilsyn af en særforborgsinstitution eller modtager underervisning, oplæring eller lignende på eller gennem en sådan.

Antal særforborgspatienter

	<u>1/1 1965</u>	<u>1/1 1966</u>	<u>1/1 1967</u>	<u>1/1 1968</u>
Sindssyge	75	73	82	74
Åndssvage	139	145	155	160
Blinde	6	6	8	7
Døve	16	14	13	15
Vanføre	10	12	13	11
Talelidende	26	33	62	94
Epileptikere	5	3	3	4
Ialt	277	286	336	365

I foranstående tal er inkluderet eleverne på Statens skole for høre- og talelidende i Tórshavn, der påbegyndte sin virksomhed i efteråret 1962.

I følgende tabel er redegjort for udviklingen i antallet af lærere og elever ved skolen, idet bemærkes, at ordblinde omfattes af kategorien talelidende.

Statens skole for høre- og talelidende

<u>Pr. 1/1</u>	<u>Tale-</u> <u>lidende</u>	<u>Døve</u>	<u>Blinde</u>	<u>Ialt</u>	<u>Interne</u>	<u>Externe</u>	<u>Ambu-</u> <u>lante</u>	<u>Ialt</u>	<u>Antal</u> <u>lærere</u>
1963	3	6	0	9	7	2	0	9	2
1964	10	10	0	20	10	4	6	20	3
1965	22	14	1	37	12	14	11	37	4
1966	29	18	1	48	16	17	15	48	4
1967	62	15	2	79	19	29	31	79	7
1968	90	17	3	110	37	24	49	110	8

I følgende tabel er givet en oversigt over antallet af personer (børn, patienter, pensionister), som er optaget (indskrevet) på de sociale institutioner pr. 1. januar 1968, tilligemed antallet af ansatte på de pågældende institutioner, f. s. v. som det har kunnet udskilles.

Sociale institutioner pr. 1. januar 1968

	<u>Normeret</u> <u>antal personer</u>	<u>Indskrevne</u> <u>personer</u>	<u>Ansatte</u>
Stell ¹ La Maris vuggestue, Tórshavn	35	55	12
Vuggestuen "Við Strond", Tórshavn	24	27	7
Sct. Joseph's børnehøve, Tórshavn	60	80	7
Dronning Ingrid's menigheds- børnehøve, Tórshavn	60	67	7
KFUM & K's børnehøve, Klaksvig	60	48	7
Færøernes børnehjem, Tórshavn	36	42	18
Statens skole for høre- og talelidende, Tórshavn..	-	110	12
Tórshavnar privata Vistar- heim	5	5	2
DAH's plejeafdeling, Tórs- havn	23	22	-
Plejepatienter på Klaksvig sygehus	18	18	-
Tórshavn alderdomshjem ...	17	17	6

De sociale udgifter på Færøerne har i de senere år udviklet sig således:

<u>Sociale udgifter i hovedposter 1962/63 - 1966/67</u>					
<u>1.000 kr.</u>	<u>1962/63</u>	<u>1963/64</u>	<u>1964/65</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>
Forsorg og bidrag	660	1.582	1.899	1.709	2.108
Borneforsorg	408	519	589	802	1.067
Syge- og befordringskasser	2.000	2.459	3.263	3.754	4.268
Folke- og enkepension	10.140	11.699	12.213	13.078	14.031
Invalidepension	4.047	4.486	4.834	5.179	5.447
Revalidering	213	190	284	185	340
Ulykkesforsikring	134	253	1.211	1.214	1.445
Andre udgifter	148	383	314	324	398
Ialt	17.750	21.571	24.607	26.245	29.104

I følgende tabel er de sociale udgifter for 1966/67 på ca. 29,1 mill. kr. fordelt, dels på udgiftsarter, dels mellem de offentlige kasser, der deltager i udgifterne, og borgerne (f. eks. i form af invalide- og folkepensionsbidrag og medlemskontingenter).

<u>Sociale udgifter i finansåret 1966/67</u>					
<u>1.000 kr.</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Andre</u>	<u>Ialt</u>
Folkepension m. v.	4.166	6.634	876	1.925 ²⁾	13.601
Invalidepension m. v.	2.079	2.494	416	458 ²⁾	5.447
Revalidering	161	133	22	24 ²⁾	340
Enkepension	187	206	37	-	430
Underholds- og enkehjælp	430	159	86	-	675
Sørforsorg	-	358	-	-	358
Børnebidrag	238	286	48	-	572
Borneforsorg	353	493	221	-	1.067
Døveskolen	-	503	-	-	503
Sygekasser ¹⁾	-	843	11	3.014	3.868
Befordringskasser ¹⁾	-	171	6	223	400
Visse administrationsudg.	-	92	-	-	92
Landsstyrets midler	60	-	-	-	60
Diverse tilskud	140	-	-	-	140
Ulykkesforsikring ¹⁾	-	-	-	1.445	1.445
Sygelon (lønudlingsf.) ¹⁾	-	-	-	106	106
Ialt	7.814	12.372	1.723	7.195	29.104

1) Vedr. kalenderåret 1966.

2) Henholdsvis folke- og invalidepensionsbidrag.

Færoernes ulykkesforsikringsråd.

Rådet har i 1967 afholdt 20 moder, på hvilke der ialt har været behandlet 1.366 sager, heraf 923 sager vedrørende invalideforsikringen, 432 sager vedrørende ulykkesforsikringen og 11 sager om andre, navnlig generelle, spørgsmål.

A. Ulykkesforsikringen.

I årets løb er indkommet 126 anmeldelser om ulykkestilfælde.

Af de i 1967 truffne afgørelser kan fremhæves følgende, idet de tilsvarende tal anføres for 1966:

	<u>1966</u>	<u>1967</u>
a) Afvist som ikke henhørende under ulykkesforsikringsanordningen ..	18	10
b) ingen helbredsforringelse	41	43
c) invaliditetsgrad under 5%	35	40
d) invaliditetserstatning	24	23
e) erstatning til efterladte	6	7
Ialt	<u>124</u>	<u>123</u>

B. Invalideforsikringen.

a) sager om invalidepension sluttet med tilkendelse af invalidepension (højeste 38, mellemste 63, laveste 12)	100	113
sluttet med afslag på forhøjelse af invalidepension	0	7
sluttet med afslag på invalidepension	16	34
Ialt	<u>116</u>	<u>154</u>
b) sager vedrørende berettigelsen af fortsat invalidepension ("kontROLSager"):		
afgjort med fortsat invalidepension (højeste 50, mellemste 60 og laveste 14)	80	124
afgjort med inddragelse af invalidepension	30	21
Ialt	<u>110</u>	<u>145</u>

	<u>1966</u>	<u>1967</u>
c) sager om hjælp i henhold til invaliddepensionsloven § 31:		
Bevillinger til medicin	19	65
" " ortopædisk fodtøj	77	41
" " høreapparater ...	20	36
" " bandager m. v. ..	36	41
" " kørestole m. v. .	-	9
" " rejser	34	19
" " uddannelse hos ALV	9	13
" " anden uddannelse..	12	10
" " andre bevillinger	23	10
afslåede bevillinger	<u>36</u>	<u>32</u>
	<u>Ialt</u>	<u>276</u>
	266	276

d) andre sager:

Vedrorer ² landssvageforsorg	1	0
" bistandstillæg	11	19
" plejetillæg	10	21
folkepension i henhold til folke- pensionslovens § 2, stk. 3	4	8
vedrorende toldfritagelser	3	11
inddragelse af medicin	3	4
bistandsydelse	2	0
invaliditetsydelse (invalidepen- sionslovens § 16)	<u>6</u>	<u>10</u>
	<u>Ialt</u>	<u>73</u>
	40	73

Revalideringsinstitutionen ALV har i året 1967 haft 13 elever til oplæring på invalideskolen mod 6 i 1966. I 1967 har 4 elever bestået handelsmedhjælpereksamen. Institutionen har - som i tidligere år - fortsat sin virksomhed med indkøb af materialer og salg af forarbejdede varer produceret på invalideskolen og som "hjemmeindustri" af invalideskolens tidligere elever og andre invalider.

SUNDHEDSVÆSENDe færøske sygehuse.

		Landssyge- huset	Klaksvig sygehus	Suderø sygehus
Antal sengepladser		166	46	36
	(1963)	2.820	825	700
	(1964)	2.870	925	699
Antal indlæggelser	(1965)	3.053	924	860
	(1966)	3.501	961	830
	(1967)	3.621	915	975
	(1963)	53.083	15.233	12.190
	(1964)	52.327	17.351	12.291
Antal sygedage	(1965)	52.945	18.990	12.315
	(1966)	54.339	20.303	12.755
	(1967)	56.193	19.199	13.230
	(1963)	19	18	17
	(1964)	18	19	18
Gennemsnitlig ind- læggelsesperiode	(1965)	17	21	14
	(1966)	16	21	15
	(1967)	16	21	14
	(1962/63)	78,32	61,87	79,98
	(1963/64)	90,56	68,91	76,97
	(1964/65)	95,93	83,57	90,63
Bruttoudgift pr. sygedag, kr.	(1965/66)	117,69	104,18	120,63
	(1966/67)	139,45	107,73	135,10

De for landssygehuset (Dronning Alexandrines hospital) for året 1967 anførte tal fordeler sig således på de enkelte afdelinger:

	<u>kir.afd.</u>	<u>med.afd.</u>	<u>plejeafd.</u>	<u>tb.afd.</u>	<u>ialt</u>
Antal sengepladser	67	61	23	15	166
Antal indlæggelser	2266	1317	30	8	3621
Antal sygedage	23112	24520	7846	715	56193
Gennemsnitlig ind- læggelsesperiode	10	18	262	89	16

For landssygehusets vedkommende er der tale om en stigning på godt 3 % i antallet af indlæggelser, medens den gennemsnitlige indlæggelsesperiode fortsat er uændret. På Klaksvig sygehus er antallet af indlæggelser og antallet af sygedage faldet svagt, medens den

gennemsnitlige indlæggelsesperiode er konstant. Endelig er på Sudero sygehus antallet af indlæggelser steget, medens den gennemsnitlige indlæggelsesperiode er faldet en smule.

Udgifterne pr. sygedag er for de tre sygehuse steget med henholdsvis ca. 13 %, ca. 3 % og ca. 12 % mod i 1966 henholdsvis ca. 23 %, 25 % og 33 %.

Hospitalsskibet "Reyði Krossur" i Tórshavn og lægebåden "Medicus" i Klaksvig har i 1967 sejlet henholdsvis 128 og 100 sygeture.
Sygehusbyggeriet.

Arbejdet på landssygehusets nye patient- og behandlingsbygning er nu ved at være færdigt. De rent bygningsmæssige arbejder vil være afsluttet i sommeren 1968 og hele bygningen taget i brug i løbet af efteråret 1968. To etager med ialt 50 senge er allerede taget i brug i efteråret 1967. Ombygningen af det gamle landssygehus' bygninger påregnes påbegyndt straks i 1968. Arbejdet med 1. etape af statshospitalet i Tórshavn, der skal benyttes også af landssygehuset, forventes afsluttet i sommeren 1968. Vaskeribygningen og varmecentralen er afleveret. De egentlige bygningsarbejder vedrørende køkkenbygningen, cafeteria og festsalsbygningen er færdige og er for tiden ved at blive monteret. Administrationsbygningen er færdigpudset; gulvbelægning og varme- og sanitetsinstallationer er under udførelse. Endelig er økonomigården under regulering. Byggeriets 2. etape er blevet påbegyndt i 1967, og den første patientbygning samt en bygning med 8 reservelægeboliger er under opførelse.

Kommunelægerne.

I årets løb har der været store vanskeligheder med at besætte ledige kommunelægestillinger. I sommermånederne har man haft god hjælp af danske læger, der har tilbragt deres sommerferie med at vikariere i ledige stillinger.

Det lykkedes i 1967 trods alt at ansætte 6 kommunelæger, nemlig 1 i hver af bygderne Midvåg, Vestmanhavn, Klaksvig og Tórshavn og 2 i Våg. Ved årets udgang er 14 af de 16 normerede kommunelægestillinger besat. Ledige stillinger har været opslået i danske og udenlandske tidsskrifter.

Tandlægerne.

For tandlægeforholdenes vedkommende har der igen i 1967 været fremgang. 15 danske tandlæger har i sommermånederne holdt konsultationer i Fuglefjord, Skåle, Glibre, Gøte, Ejde, Skopen og Vestmanhavn, hvor der alle steder findes velindrettede klinikker. Ved årets udgang er situationen den, at der i Tórshavn er 4 privatpraktiserende tandlæger og 3 skoletandlæger; som skoletandlæger og delvis privatpraktiserende tandlæger fungerer i Tverå et tandlægeægtepar samt i Sorvåg og Klaksvig hver 1 tandlæge.

UNDERVISNING M. V.

I 1966/67 er udbygningen af borneskolen fortsat. Kommunerne har i det nævnte finansår investeret godt 3 mill. kr. i skolebyggeri, hvortil der af landskassen og statskassen ydes tilskud med 20 % fra hver. Af større projekter kan nævnes, at udvidelsen af realskolen i Vestmanhavn er tilendebragt, og opførelsen af en ny, stor 7-klaset skole i Strænder på Skålefjord er påbegyndt.

Det af skoledirektionen i foråret 1966 nedsatte udvalg til fastlæggelse af undervisningens indhold i 8.-9. klasse samt regler for afholdelse af prøver ved afslutningen af 8. og 9. klasse har i efteråret 1967 afgivet betænkning. Den pågældende betænkning vil danne grundlag for udbygningen af 8.-9. klasse i den færøske folkeskole.

Antal skoler, elever og lærere

	<u>62/63</u>	<u>63/64</u>	<u>64/65</u>	<u>65/66</u>	<u>66/67</u>	<u>67/68</u>
A. <u>Antal skoler</u>	86	81	77	77	78	78
heraf med eksamensafdeling	9	9	9	9	9	9
B. <u>Antal lærere</u> ¹⁾	270	274	278	281	306	313
C. <u>Elevantal</u>						
i Færøernes gymnasiums gymnasieafd.	91	96	104	108	126	141
i realafdelinger	783	727	770	807	849	844
i folkeskolen iøvrigt	5.082	5.111	5.128	5.159	5.230	5.221
i privatskoler	320	313	280	286	342	361
Elever ialt	6.276	6.247	6.282	6.360	6.547	6.567

1) Enkelte af lærerne på gymnasiet og Skt. Frans skole har nedsat timetal.

Antal elever i skoleåret 1967/68 fordelt på
årgange og klassetrin

	<u>Drenge</u>	<u>Piger</u>	<u>Ialt</u>
1. årgang	384	348	732
2. "	417	432	849
3. "	411	387	798
4. "	406	367	773
5. "	370	382	752
6. "	367	370	737
7. "	342	355	697
8. klasse	53	97	150
9. "	45	49	94
<hr/>			
1. real	159	157	316
2. "	114	157	271
3. "	120	137	257
<hr/>			
1. gymnasieklasse	35	18	53
2. "	32	15	47
3. "	32	9	41
Ialt	<u>3.287</u>	<u>3.280</u>	<u>6.567</u>

Den meget lave tilgang af elever til 1. klasse i skoleåret 1967/68 skyldes, at fødselstallet på Færøerne faldt med knap 100 børn fra 1959 til 1960. I de senere år er fødselstallet igen steget væsentligt, jfr. afsnittet foran om befolkningsforhold.

Udbygningen af specialundervisningen for svagtbegavede og læseretarderede børn er fortsat i 1967. Omfanget af specialundervisningen pr. 31. december 1966 og 1967 fremgår af omstående tabel.

Oversigt over specialundervisningen

pr. 31. december 1967

	<u>Antal skoler</u>	<u>Elev- antal</u>	<u>Ugent- ligt timetal</u>	<u>Antal lærere</u>	<u>Antal hjælpe- klasser</u>	<u>Antal ele- ver henvist til for- sorgsskoler</u>
A. Skoler med eksamensafd.	9	212	197	20	2	17
B. Andre kom- muneskoler	16	49	51	16	0	6
C. Privatskoler	1	24	16	1	0	1
Tilsammen 1967	<u>26</u>	<u>285</u>	<u>264</u>	<u>37</u>	<u>2</u>	<u>24</u>
Tilsammen 1966	<u>22</u>	<u>244</u>	<u>249</u>	<u>30</u>	<u>2</u>	<u>11^x)</u>

x) Henvist i 2. halvår af 1966.

I 1967 afholdt Danmarks Lærerhøjskole sit andet kursus på Færøerne. Det pågældende kursus var i 2 afdelinger på ialt 3 uger og omfattede undervisning i matematik. Der var 20 deltagere i kurset.

Der er i årets løb i folkeskolen normeret 5 nye embeder således, at der nu ialt er normeret 272 lærerembeder, hvoraf 250 er besat. Resten varetages af vikarer, hvoraf kun enkelte har lærereksamen. De øvrige har realeksamen eller studentereksamen.

Ved ophøret af den skolepligtige alder fortsætter godt 60 % af eleverne i realafdelingen eller 8. - 9. klasse.

En meget stor del af eleverne fra 8. og 9. klasse og realafdelingen samt nogle elever, der har forladt skolen ved skolepligtens ophør, får en videregående uddannelse i de faglige skoler, der har følgende antal elever:

Handelsskoler

Antal elever i skoleåret 1967/68

	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>Ialt</u>
Tórshavn	89	71	70	230
Klaksvig	13	29	16	58
Tverå	-	-	20	20
Våg	6	-	5	11
Ialt	<u>108</u>	<u>100</u>	<u>111</u>	<u>319</u>

Tekniske skoler

Antal elever i skoleåret 1966/67

	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>4. år</u>	<u>Ialt</u>
Automekanikere	9	8	10	10	37
Bagere	3	4	6	-	13
Blikkenslagere & rørleggere	11	2	6	8	27
Bygningsmalere	7	5	2	5	19
Bygningssnedkere	21	24	28	13	86
Bygningstømrere	23	30	8	16	77
El-installatører	24	14	15	19	72
Frisører	16	2	9	5	32
Maskinarbejdere	49	47	29	18	143
Murere	1	3	-	1	5
Radiomekanikere	5	3	3	3	14
Sejlmagere	1	-	-	-	1
Skibstømrere	8	12	5	3	28
Svejsere	3	-	-	-	3
Syersker	15	2	1	-	18
Ialt	<u>196</u>	<u>156</u>	<u>122</u>	<u>101</u>	<u>575</u>

Eleverne var fordelt med 492 på teknisk skole i Tórshavn og 83 på skolen i Klaksvig. De tilsvarende tal for skoleåret 1965/66 var henholdsvis 443 og 69.

Skolen i Tórshavn havde endvidere 26 elever, der forberedte sig til teknisk forberedelseseksamen, og 17, der forberedte sig til eksamen som tekniske driftsassistentter, medens teknisk skole i Klaksvig havde 7 elever på maskinistkursus.

Færøernes akademi har fortsat den videregående undervisning i færøsk for folkeskolelærere og andre interesserede. Akademiets nye bygning blev indviet i december, men havde allerede været i brug i nogen tid. Bygningen indeholder, ud over lokaler til akademiets brug, lokaler for det færøske fiskeriforsøgslaboratorium og for Danmarks fiskeri- og havundersøgelser's afdeling på Færøerne. Herudover indeholder bygningen 4 kollegieværelser til brug for studerende. Udgifterne til bygningens opførelse har andraget 712.000 kr.

Arbejdet med opførelse af egne bygninger til Færøernes seminarium i Tórshavn, der tillige rummer en større kommunal øvelses-skole, er fortsat, og ved årsskiftet er alle bygningerne under tag. Hele byggeriet forventes tilendebragt omkring sommeren 1968.

Seminarieret havde pr. 1. januar 1968 ialt 81 elever, heraf 28 i præparandklassen, 26 i 1. klasse og 27 i 3. klasse. Da seminarieret ikke optager nye elever hvert år, var der ingen elever i 2. og 4. klasse.

Færøernes sømandsskole

Antal elever pr. 1. januar 1968

Skibsførerelever (6 mdrs. kursus)	8
Styrmandselever (18 mdrs. kursus)	29
Fiskeskipperelever (9 mdrs. kursus)	<u>37</u>
	<u>Ialt 74</u>

Af fiskeskippereleverne bliver 9 undervist på Klaksvig sømandsskole, der endvidere har 12 radiotelegrafistelever (18 mdrs. kursus).

Færøernes maskinskole har taget sit nye midlertidige el-laboratorium i brug.

<u>Antal elever pr. 1. januar 1968</u>	
Maskinistelever (6 mdrs. kursus)	9
Færøsk maskineksamen (6 mdrs. kursus)	7
Maskinmestereksamen	
2. semester (6 mdrs. kursus)	8
3. " (6 mdrs. kursus)	<u>5</u>
	<u>Ialt 29</u>

Færøernes sygeplejerskeskole

Antal elever pr. 1. januar 1968

	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>Ialt</u>
	16	16	14 x)	44

x) Er under uddannelse i Danmark 22. juni 1967 til ca. 20. februar 1968.

Færøernes folkehøjskole havde på sommerholdet 1967 50 piger, og på vinterholdet 1967/68 har skolen 22 drenge. Skolen har endvidere forskole for sygeplejeelever. Kursus i efteråret 1967 har været besøgt af 20 elever.

Aftenskolerne i vinteren 1966/67 har ialt haft 1.515 elever med ialt 11.538 timer mod 1.466 elever og 10.550 timer året før.

Af eleverne i 1966/67 var 1.401 kvinder og 114 mænd. Dette skyldes blandt andet, at der blandt kvinderne er stor interesse for håndarbejdsfagene.

Antal elever udskrevet af børne- og fagskoler

1964-67

	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>
<u>A. Børneskolen:</u>				
Studentereksamen	28	30	28	32
Real- eller prælimi- næreksamen	189	217	213	261
Udskrevet efter 7. kl.	353	341	274	282
" " 8. kl.	66	82	32	23
" " 9. kl.	-	19	31	72
Ialt	<u>636</u>	<u>689</u>	<u>578</u>	<u>670</u>
<u>B. Faglige skoler:</u>				
Handelsskoler	70	67	137	132
Tekniske skoler	70	100	119	124
Færøernes seminarium	25	-	19	24
<u>Sømandsskoler:</u>				
Skibsførere	21	25	19	11
Styrmænd	21	21	23	15
Fiskeskippere	38	35	32	27
Telegrafister	-	7	-	10
Færøernes maskinskole	-	9	25	24
Færøernes sygeplejerske- skole	-	20	14	13
Ialt	<u>245</u>	<u>284</u>	<u>388</u>	<u>380</u>

Driftsudgifterne til det samlede undervisningsvæsen har i 1966/67 andraget ialt ca. 19,8 mill. kr. mod 16 mill. kr. i 1965/66. Udgifterne fordeler sig som anført i omstående tabel.

Undervisningsvæsenets driftsudgifter 1966/67

<u>1.000 kr.</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Private</u> <u>opg.</u>	<u>Ialt</u> <u>1966</u>
Folkeskolen					
Lærerlønninger m. v.	5.734	4.658	-	-	10.392
Pensioner	632	136	-	46	814
Skolernes drift (lys og varme, vedligeholdelse m. v., tjenesteboliger m. v., skolelægeordning)	205	134	3.200	-	3.539
Andre udgifter (lærerkursus m. v.)	211	95	-	-	306
Ialt	6.782	5.023	3.200	46	15.051
Private skoler	434	-	12	405	851
Gymnasiet	-	1.244	-	-	1.244
Handelsskoler	139	-	8	81	228
Tekniske skoler	347	-	69	81	497
Færøernes Seminarium	494	-	-	-	494
Sømandsskoler	-	542	-	-	542
Færøernes maskinskole	305	-	-	-	305
Færøernes folkehøjskole	-	132	2	11	145
Færøernes akademi	-	102	-	-	102
Aftenskoler	134	80	91	-	305
Ialt	8.635	7.123	3.382	624	19.754

Den private andel, bortset fra folkeskolen, er tilvejebragt ved skolepenge fra eleverne samt fra kredse med tilknytning til skolerne (mestre, banker, menigheder m. v.). For kostelever på studenterskolen og højskoleelever er opholdsudgiften ikke medregnet.

Stipendier og lån
fra Ungdommens uddannelsesfond

<u>kr.</u>	<u>1963/64</u>	<u>1964/65</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>
<u>A. Stipendier:</u>				
8.-9. klasse og ^{x)} realafdeling	111.450	159.323	241.019	353.583
gymnasiet	44.900	74.000	105.900	111.700
seminariet	96.000	105.500	136.500	175.000
sømandsskolen	20.000	80.000	104.025	80.960
Ialt	<u>272.350</u>	<u>418.823</u>	<u>587.444</u>	<u>721.243</u>
<u>B. Studielån:</u>				
seminariet	62.000	74.000	144.000	138.300
sømandsskolen	14.000	80.000	92.460	71.750
Ialt	<u>76.000</u>	<u>154.000</u>	<u>236.460</u>	<u>210.050</u>

x) excl. tilskud fra kommunerne, der yder mindst 25 % af stipendierne til elever i 8. og 9. klasse og realafdelinger, eller 1/3 af de anførte tal.

Endvidere får færingere på de højere læreanstalter i Danmark stipendier og lån fra Ungdommens uddannelsesfond efter sædvanlige regler

Landskassen har i 1966/67 stillet følgende beløb til rådighed som elevtilskud:

	kr.
Seminariet	20.000
Gymnasiet	42.826
Folkehøjskolen	62.995
Handelsskoler, tekniske skoler	100.000
Højere uddannelse	60.000
Anden uddannelse	<u>85.095</u>

Ialt 370.916

Fra staten er i finansåret 1966/67 ydet følgende elevtilskud til ophold på skoler i Danmark og det øvrige Norden:

Høj- og landbrugsskoler	kr. 74.272
Husholdningsskoler	<u>" 56.864</u>

Ialt kr. 131.136

KIRKELIGE FORHOLD

Færøernes nationale monument, sognekirken - Olavskirken - i Kirkebo, blev genindviet den 3. september 1967. Kirken er den ældste bygning på Færøerne og således ældre end den ufuldførte Magnuskatedral samme sted. Kirken, der i forrige århundrede undergik en hårdhændet "restauration og modernisering", har længe trængt til omfattende reparationer. I forbindelse med disse blev kirken ført tilbage til sin oprindelige skikkelse, for så vidt denne kunne erkendes.

Indvendig fremtræder kirken med hvidkalkede vægge og åben tagstol. Også inventaret er helt fornyet og står i ubehandlet fyrretræ, som skik er i færøske bygdekirker. Som altertavle tjener et billede, der er malet til dette formål af kunstneren Samuel Joensen-Mikines.

Den højtidelige genindvielse foretoges af vicebiskoppen og blev overværet af bl. a. kirkeministeren.

Restaurationen m. v. kostede godt $\frac{1}{2}$ mill. kr., hvoraf knap halvdelen blev tilvejebragt ved offentlig indsamling på Færøerne, medens et tilsvarende beløb ydes som bevilling af landskassen. Resten af midlerne er tilvejebragt ved gaver fra Danmark og Norge.

I december 1967 fejredes Kunø kirkes 100 års-jubilæum. I december 1966 indviedes bønhuset i Ørdevig.

Den 2. juli 1967 var der for første gang siden 1540 præsteordination på Færøerne (i Tórshavn kirke), hvor vicebiskoppen ordinerede sognepræsten i Vågø.

Folkekirken på Færøerne er et fællesanliggende og forestås af vicebiskoppen for Færøerne, der i mange henseender har samme beføjelser som en biskop, f. eks. ved ordination af præster og indivi-

else af kirker. Iøvrigt henhører Færøerne under biskoppen over Københavns stift.

Færøerne er delt i 11 præstegæld med ialt 59 kirker og 16 præster, der således hver betjener adskillige kirker.

Normalt holder præsten kun gudstjeneste i een kirke hver søndag. I de øvrige kirker i præstegældet er der da degnegudstjeneste, hvor degnen (fra kordøren) efter århundredgammel tradition læser, dels de til dagen hørende tekststykker, dels en prædiken fra en postil. Desuden er der salmesang som ved almindelige gudstjenester.

I følgende tabel er der gjort rede for forholdene i de enkelte præstegæld.

Antal kirker m. v. i de enkelte præstegæld

<u>Præstegæld</u>	<u>Præster</u>	<u>Kirker</u>	<u>Kommuner</u>	<u>Bygder</u>	<u>Indbyggere</u>	
Norderøernes østre (Viderejde)	1	5	4	9	726	
Norderøernes vestre (Klaksvig)	2	5	4	11	4.596	
Fuglefjord	1	5	5	10	2.926	
Næs	1	6	4	18	3.640	
Ejde	1	4	4	8	1.148	
Nordstrømø (Kvivig og Kvalvig)	2	8	7	16	2.889	
Sydstrømø (Tórshavn)	3 ^{x)}	5	6	18	11.189	
Vågø (Midvåg)	1	5	5	7	2.590	
Sandø (Sand)	1	6	5	8	1.684	
Suderø nordre (Tvcrå og Kvalbø)	2 ^{xx)}	5 ^{o)}	3	8	2.948	
Suderø søndre (Våg)	1	5	4	8	2.786	
	<u>Ialt</u>	<u>16</u>	<u>59</u>	<u>51</u>	<u>121</u>	<u>37.122</u>

x) Herunder vicebiskoppen for Færøerne, der tillige er sognepræst for Sydstrømø præstegæld.

xx) Heraf 1 vakant embede.

o) Heraf 1 bønhus.

I økonomisk-administrativ henseende gælder, at statskassen (Sjællands stifters fællesfond) afholder udgiften til præster og præstegårde. Disse forhold administreres gennem stiftsøvrigheden over Københavns stift og rigsombudsmanden.

Lagtinget er kirkernes overste styrelse. Det løbende tilsyn med kirkerne føres af Færøernes kirkeinspektion, der består af rigsombudsmanden som formand og forretningsførende medlem, vicebiskoppen og 3 medlemmer valgt af lagtinget. Kirkeinspektionen administrerer tillige Færøernes kirkefond, hvis midler bevilges af lagtinget på de årlige lagtingsfinanslove. Af kirkefonden afholdes bl. a. udgifterne til kirkernes udvendige vedligeholdelse, til tilskud til kirkegårds-gårde og til tilskud til nye kirker. Nye kirker finansieres iøvrigt ved indsamlinger m. v., medens der ikke ydes statstilskud hertil.

Udgifterne til kirkernes indvendige vedligeholdelse og kirker-nes drift iøvrigt samt til nye inventargenstande afholdes af de enkelte menigheder. Anlæg og drift af kirkegårde er et kommunalt anliggende.

I følgende tabel er givet en oversigt over udgifterne til kirkelige formål med angivelse af, hvem der afholder dem. Tabellen vedrører finansåret 1966/67, for menighedernes udgifter dog kalenderåret 1966.

<u>Kirkelige udgifter 1966/67</u>						
<u>1.000 kr.</u>	<u>Staten^{x)}</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Menigheds-</u> <u>kasserne</u>	<u>Ialt</u>	
Udv. vedligeh. af kirker	8	143	-	-	151	
Indv. vedligeh. af kirker	-	-	-	45	45	
Udgifter v. gudstjene- ster m. v.	-	-	-	19	19	
Andre driftsudgifter	-	67	20	77	164	
Nye kirker	-	60	-	-	60	
Kirkegårde (netto)	-	8	380	-	388	
Præstelønninger	914	-	-	-	914	
Præsternes befordring	21	22	-	-	43	
Vedligeh. af præstegårde	103	-	-	-	103	
<u>Ialt</u>	<u>1.046</u>	<u>300</u>	<u>400</u>	<u>141</u>	<u>1.887</u>	

x) Herunder Sjællands stifters fællesfond.

Da der på Færøerne ikke opkræves kirkelige afgifter, tilvejebringes menighedskassernes indtægter ved ombæring af tavle under gudstjenesten samt ved gaver og indsamlinger iøvrigt. I 1966 udgjorde menighedskassernes samlede indtægter ca. 210.000 kr., således at der fremkom et samlet overskud på ca. 69.000 kr., hvoraf ca. 30.000 kr. hidrører fra låneoptagelse.

KULTURELLE FORHOLD

Til belysning af omfanget af den kulturelle virksomhed, der finder sted på Færøerne, har man indhentet oplysninger om de færøske radioudsendelser, om antallet af bogudgivelser på Færøerne, om teater- og biografvirksomheden og om afholdte koncerter i 1967. Disse oplysninger giver naturligvis ikke udtømmende udtryk for kulturaktiviteten på Færøerne, men er udvalgt som de områder, på hvilke det er lettest at give aktiviteten talmæssigt udtryk.

Færøernes Radio.

Færøernes Radio - Útvarp Føroya - blev oprettet af lagtinget i 1956. Et radioudvalg på 6 medlemmer, hvoraf 5 vælges af lagtinget og 1 efter indstilling af lytterforeningerne, fastlægger hovedlinierne for programlægningen, der iøvrigt forestås af Útvarp Føroya's direktør. Til radioen er foruden direktøren knyttet en fast medarbejderstab på 4 programsekretærer og 2 teknikere samt 1 regnskabsfører. I nedenstående tabel er givet oplysninger om radioens sendetider i 1966 fordelt efter udsendelsernes art.

Færøernes Radios udsendelser 1966

	<u>Sendetid i timer</u>	<u>Sendetid i % af samlet tid</u>
Musik	667	44,9
Foredrag m. v.	68	4,6
Gudstjenester	127	8,5
Oplæsning	41	2,8
Dramatiske udsendelser	17	1,2
Reportager	49	3,3
Underholdning	20	1,3
Børneudsendelser	26	1,7
Nyhedsudsendelser	188	12,6
Ønskekoncerter	171	11,5
Genudsendelser	77	5,2
Lagtingsudsendelser	30	2,0
Diverse	6	0,4
Ialt	<u>1.487</u>	<u>100,0</u>

De daglige udsendelser, der er meget stærkt aflyttet, varer ca. 4 timer fordelt på morgen, middag og aften - om lørdagen noget længere. Útvarp Føroya's driftsudgifter androg i 1966/67 ca. 600.000 kr., hvoraf ca. 60 % blev dækket ved opkrævning af radio-licens, medens de resterende 40 % blev tilvejebragt i form af indtægter ved ønskekoncerter og ved oplæsning af bekendtgørelser og meddelelser i forbindelse med nyhedsudsendelserne.

Bogudgivelser på Færøerne.

Ifølge oplysninger indhentet fra landsbókasavnið er der i 1967 udgivet ialt 25 bøger på Færøerne, heraf 17 originale værker og 8 oversættelser. I nedenstående tabel er angivet, hvorledes disse udgivelser fordeler sig efter bøgernes art, og til sammenligning er de tilsvarende tal for 1965 og 1966 angivet.

Bogudgivelser på Færøerne 1967

<u>Antal</u>	<u>Skønlitteratur</u>		<u>Faglit- teratur</u>	<u>Skole- bøger</u>	<u>Børne- bøger</u>	<u>Ialt</u>
	<u>Prosa</u>	<u>Poesi</u>				
Originale værker	3	5	4	4	1	17
Oversættelser	-	-	3	1	4	8
Ialt 1967	3	5	7	5	5	25
Ialt 1966	8	6	16	7	1	38
Ialt 1965	6	4	6	7	2	25

I tabellen er ikke medtaget periodiske tidsskrifter, pjecer eller andre mindre skrifter, men alene egentlige bøger. Bøger om færøske forhold udgivet uden for Færøerne er heller ikke medtaget, selv om de måtte være udgivet på færøsk.

Teaterforestillinger.

Havnar Sjónleikarfelag (teaterforeningen i Tórshavn) ejer teaterbygningen i Tórshavn - Sjónleikarhúsið. Denne fungerer til daglig dels som biograf, dels som danselokale, men med mellemrum

danner den ramme om en række teaterforestillinger opført af Sjónleik-
 arfelagið's aktive medlemmer. Den færøske skuespiller Eyðun Johanne-
 sen har siden 1961 ledet et dramatisk elevkursus, der er 3-årigt og
 til dato har uddannet ialt 17 aktører, der tillige med felagið's ældre
 aktører danner teatrets skuespillerstab. Herudover forestår Sjónleik-
 arfelagið af og til teatertournéer på Færøerne af danske og udenland-
 ske teaterensembler. I nedenstående tabel er for 1967 givet en over-
 sigt over antallet af teaterforestillinger i Tórshavn, der alle -
 bortset fra Comediehusets tourné - var iscenesat af Eyðun Johannesen.

Teaterforestillinger i Tórshavn 1967

	<u>Antal</u> <u>forestil-</u> <u>linger</u>	<u>Antal</u> <u>med-</u> <u>virkende</u>	<u>Antal</u> <u>til-</u> <u>skuere</u>
<u>Havnar Sjónleikarfelag:</u>			
Barasch & Moore: "Tú gloymdi kuffertini"	15	6	2650
Chr. Holm Isaksen: "Ófriðaligar tíðir"	20	15	4000
A. Wesher: "Róttloysi"	13	9	2175
Thornton Wilder: "Býur okkara"	8	18	960
<u>Comediehusets tourné:</u>			
Edw. Albee: "Zoo story" og "Den amerikanske drøm"	4	5	920
Ialt	<u>60</u>	<u>-</u>	<u>10.705</u>

Herudover har Sjónleikarfelagið opført "Tú gloymdi kuffertini"
 2 gange i Tverå og "Róttloysi" 2 gange i Klaksvig, ligesom Comediehusets
 forestilling blev opført i Klaksvig, Tverå, Glibre og Midvåg-Sandevåg.

Endvidere har der i 8 bygder været opført skuespil med lokale
 kræfter.

Biografforestillinger.

På Færøerne findes ialt 9 faste biografteatre, hvoraf 2 i Tórshavn. I nedenstående tabel er givet en oversigt over biografernes virksomhed i 1967.

<u>Biografteatrene på Færøerne 1967</u>				
<u>Biografer</u>	<u>Antal pladser</u>	<u>Antal film</u>	<u>Antal forestillinger</u>	<u>Antal tilskuere</u>
Havnar Bio	236	125	668	122.596
Sjónleikarhúsið	231	60	390	41.634
Atlantis Bio	120	121	364	24.202
Glyvra Bio	180	60	124	13.181
Vestmanna Bio	100	50	100	5.887
Servágs Bio	100	66	136	8.496
Skopunar Bio	90	19	68	1.671
Tveroyrar Bio	95	53	186	10.430
Vágs Bio	94	97	246	11.931
Ialt	1.246	-	2.282	240.028

Herudover findes en forening for filmkunst, Filmslistafelagið, der er tilknyttet "Det danske filmmuseum". Foreningen, der har afdelinger i Tórshavn, Klaksvig, Vestmanhavn og Tverå, har ialt ca. 350 medlemmer og foreviste i sæsonen 1966-67 ialt 13 forskellige film.

Koncerter.

Musiklivet på Færøerne giver sig adskillige udslag og beskæftiger mange mennesker aktivt i kammerorkester, blæserorkestre og kor.

Tórshavnar Musikkskúli har et amatør-kammerorkester, der - i de senere år under ledelse af skiftende danske musikere - giver offentlige kammerkoncerter. Endvidere forestår musikskolen gæstekoncerter på Færøerne af fremmede musikere. Hertil kommer, at skolen påtager sig undervisning af elever på stryge- og træblæserinstrumenter.

Nærmere oplysning om musikskolens koncertvirksomhed er givet i omstående tabel.

Tórshavnar Musikkskúli's koncerter 1967

	<u>Antal koncerter</u>	<u>Antal medvirkende</u>	<u>Antal tilhørere</u>
Musikskolens orkester	10	15-21	1.800
Musikskolens orkester + kor og solister	4	100	2.000
Elevkoncert	1	6	150
Peter Weis' klaveraften	1	1	100
Ialt	<u>16</u>	<u>-</u>	<u>4.050</u>

Af de 10 orkesterkoncerter blev 6 ledet af kgl. kapelmusikus Béla Detreköy og de 4 af dirigenten Peter Weis. I de 4 koncerter med kor og solister deltog foruden musikskolens orkester 3 kor - Útvarpskórið, Kristiligt Sangkór og Gymnasiets Kor - samt 2 danske solister - Bodil Gøbel og Svend Sjøel. Der blev ved disse 4 koncerter, hvoraf den ene foregik i Chrístianskirken i Klaksvig, opført dele af Händels oratorium "Messias".

På Færøerne findes 6 hornorkestre, hvoraf de 2 i Tórshavn. Flere af orkestrene har udenlandske musikere som dirigenter og driver elevundervisning i blæseinstrumenter. Alle orkestre samles een gang årligt til en fælles koncert og driver iøvrigt - som det fremgår af nedenstående tabel - en livlig koncertvirksomhed.

Hornorkestrenes koncerter 1967

	<u>Antal koncerter</u>	<u>Antal medvirkende</u>	<u>Antal tilhørere</u>
Havnar Hornorkester	4	24	1.500
G.H.M.-orkestret, Tórsh.	5	20	1.600
Klakksvíkar Hornorkester	3	26	2.100
Nes sóknar Musikkfelág	4	16	600
Vestmanna Hornorkester	4	14	600
Sorvágs Tónleikarfelag	2	19	800
Fælleskoncert	1	110	280
Ialt	<u>23</u>	<u>-</u>	<u>7.480</u>

Hovedparten af koncerterne er afholdt som friluftskoncerter, ofte i forbindelse med større festarrangementer (f. eks. Olai i Tórshavn og Norderøstævnet i Klaksvig). To af Havnar Hornorkesturs koncerter blev dirigeret af chefen for de britiske garderegimenters orkestre, oberst Jaeger, og i koncerterne medvirkede 2 britiske solister. Klaksvig Hornorkester er de seneste år blevet ledet af den britiske dirigent Norman Edwards. G.H.M.-orkestret og orkestret i Sørvåg har i 3 måneder haft nordmanden Alfred Gjersvik som instruktør.

Også korsang har traditionelt stor tilslutning på Færøerne. Der findes ialt 6 faste sangkor, hvoraf de 2 i Tórshavn. Útvarpskórið (radiokoret), der normalt tæller 30 medlemmer, arbejder ligeledes med et lille elitekor på 14 medlemmer og et stort børnekor på 80 medlemmer. I nedenstående opgørelse over de afholdte korkoncerter i 1967 er Útvarpskórið alene medtaget med sit normale medlemstal på 30 medlemmer.

<u>Korkoncerter 1967</u>			
<u>Færøske kor</u>	<u>Antal koncerter</u>	<u>Antal medvirkende</u>	<u>Antal tilhørere</u>
Útvarpskórið	6	30	1.000
Kristiligt Sangkór	3	36	1.050
Klaksvíkar Sangfelag	3	37	2.020
Fuglafjarðar Sangfelag	3	30	650
Sandavágs Sangkór	1	35	300
Ljómur, Vág	1	35	400
Fælleskoncerter	2	100	500
<u>Nordjydsk Pigekor</u>	<u>13</u>	<u>25</u>	<u>2.750</u>
Ialt	<u>32</u>	-	<u>8.670</u>

I fælleskoncerten, der blev ledet af lektor Karl Clausen, og hvori tillige musikskolens orkester medvirkede, deltog medlemmer af 4 af de nævnte sangkor samt medlemmer af sangkoret i Ejde, der iøvrigt ikke har givet selvstændige koncerter i 1967. Herudover har Útvarpskórið medvirket i talrige radioudsendelser, og de fleste kor har til-

lige medvirket ved lokale arrangementer og festgudstjenester. I Tórshavnar Musikskúli's opførelse af dele af Händels "Messias" ved 4 koncerter under ledelse af Peter Weisødeltog Útvarpskórið og Kristiligt Sangkór samt medlemmer af Gymnasiets Kor.

Endelig skal det nævnes, at der på Færøerne findes 11 pop-orkestre med ialt ca. 50 medlemmer. Orkestrene, der hovedsagelig beskæftiger sig med at spille til dans, har i 1967 afholdt 8 fælleskoncerter med ialt 2.400 tilhørere.

OFFENTLIGE ANLÆGSARBEJDER OG SAMFÆRDELSEL

Landeveje.

De færøske veje er ikke af gammel dato. Den ældste egentlige kørevej går mellem bygderne Sand og Skopen på Sandø, og bevillingen hertil blev givet i 1913. Nogle år efter 1. verdenskrig kom der gang i udbygningen af vejene, som i midten af 1930'erne havde en samlet længde af ca. 150 km og i 1955 ca. 235 km, altsammen énsporet.

I lagtingssamlingen 1954/55 blev der skabt grundlag for en udbygning efter tidssvarende principper, og det samlede vejnets længde er nu ca. 360 km, hvoraf godt 70 km er tosporet vej. I nedenstående tabel er givet en oversigt over landevejenes længde og belægning:

Det færøske landevejsnet i 1967

<u>Km</u>	<u>Ensporede veje</u>		<u>Tosporede veje</u>		<u>ialt</u>
	<u>asfalt- belagte</u>	<u>grus- belagte</u>	<u>asfalt- belagte</u>	<u>grus- belagte</u>	
Norderøerne	-	23,6 ^{x)}	-	-	23,6
Østerø	6,5	91,6	11,5	7,0	116,6
Strømø	3,0	51,0	13,4	34,1	101,5
Vågø	10,3	9,2	-	4,0	23,5
Sandø	-	31,7	-	-	31,7
Suderø	2,5	60,3	0,5	0,7	64,0
Hele landet	22,3	267,4	25,4	45,8	360,9

x) Heraf 3,9 med betonkørebane.

I løbet af 1967 er der udført betydelige vejarbejder.

Hovedfærdselsåren på Strømø (Tórshavn-Vestmanhavn) er blevet udbygget, idet ca. 7 km er udvidet til 2-sporet vej. Arbejdet med anlæg af vejen fra Haldersvig til Tjørnevig nærmer sig sin afslutning, og vejen er åbnet for trafik.

Vej- og tunnelanlægget på Bordø er i det væsentlige fuldført

og åbnet for færdsel. Dog mangler stadig asfaltering af tilslutningsvejene.

På de første 2,9 km af Andefjordvejen på Østerø er der udført arbejde svarende til ca. 70 % af totalarbejdet på denne strækning.

På Vågå er arbejdet med udvidelse af Midvåg-Sandevågvejen godt igang.

Herudover er vej- og tunnelforbindelsen fra Kvalbø til Sandvig påbegyndt. Der er allerede udsprængt ca. 200 m af den projekterede 1450 m lange tunnel.

I 1967 er ialt 16,4 km landevej blevet asfalteret.

Til en del af udgifterne ved anlæg af vej- og tunnelforbindelsen på Bordø, Andefjordvejen, Midvåg-Sandevågvejen samt til asfaltering af visse primære vejstrækninger er der bevilget lån fra Investeringsfonden for Færøerne.

De i 1967 udførte vejarbejder har kostet ialt 14,8 mill. kr., hvoraf ca. 6,7 mill. kr. er arbejds løn svarende til, at ca. 325 mand har indtjent hovedparten af deres årsindtægt ved disse arbejder. De sidste 4 finansår har landskassens vejudgifter været følgende:

Udgifter til det færøske landevejsnet

<u>Mill. kr.</u>	<u>1963/64</u>	<u>1964/65</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>
Til nyanlæg og større forbedringer	7,20	6,60	7,45	10,20
Til førstegangs asfaltbelægninger	-	-	0,25	1,40
Til stenbrud og asfaltblandeværk	-	0,70	0,60	1,20
Til vedligeholdelse og mindre forbedringer	-	1,90	2,80	3,80
Ialt	7,20	9,20	11,10	16,60

Motorkøretøjer.

Antallet af motorkøretøjer på Færøerne er fortsat stærkt stigende. Ved årets udgang var der ialt 4.195 køretøjer, hvilket er ca. 12 % mere end i 1966.

Antal motorkøretøjer på Færøerne 1957-1968

1/1 1957	677
1/1 1958	900
1/12 1960	994
1/1 1961	1.012
1/1 1962	1.166
1/1 1963	1.404
1/1 1964	1.732
1/1 1965	2.287
1/1 1966	2.880
1/1 1967	3.711
1/1 1968	4.195

Af motorkøretøjerne pr. 1. januar 1968 er 1.391 knallerter. Resten fordeler sig således på Tórshavn og de enkelte sysler:

Fordeling af biler og motorcykler

	<u>Last- og varevogne</u>	<u>Busser</u>	<u>Hyre- vogne</u>	<u>Andre per- sonvogne</u>	<u>Motor- cykler</u>	<u>Ialt</u>
Tórshavn	280	2	117	536	226	1.161
Norderøerne	75	1	44	138	88	346
Østerø	99	14	97	278	69	557
Strømø	50	9	28	81	35	203
Vågø	45	2	43	32	40	162
Sandø	15	5	10	9	39	78
Suderø nordre	34	9	40	48	42	173
Suderø søndre	32	9	27	34	22	124
Ialt pr. 1/1 1968	630	51	406	1.156	561	2.804
Ialt pr. 1/1 1967	599	56	389	885	631	2.560
Ialt pr. 1/1 1966	575	55	336	523	563	2.052
Ialt pr. 1/1 1965	549	42	309	342	452	1.694

Når bortses fra knallerter, er der tale om en stigning i antallet af køretøjer på ca. 10 % i forhold til 1966. Ses der alene på 4-hjulede køretøjer, er stigningen på ca. 16 % i forhold til 1966. Den største stigning har fundet sted i gruppen "Andre personvogne". Her andrager den ca. 31 %, medens der for gruppen "Motorcykler" er tale om en tilbagegang på ca. 11 %.

Det bemærkes, at motorparken er forøget stærkest på Norderøerne og Østerø. Der er tale om en stigning på henholdsvis ca. 18 % og 15 % mod i Tórshavn ca. 9 %. De store stigninger på Norderøerne og Østerø må formentlig ses på baggrund af, at tunnelanlægget på Norderøerne er taget i brug, og at asfalteringen i særlig grad har fundet sted på Østerø.

Havne og landingspladser.

Der er på Færøerne 61 havne og 44 landingspladser. Af havnene kan 12 karakteriseres som ret gode, når henses til vanddybde, beskyttelse mod bølgegang, kaj og/eller pieranlæg og fornødne landarealer til placering af virksomheder.

Af de vigtigste havnearbejder i 1967 skal nævnes, at udbygning af havnen i Kollefjord og 1. etape af havneudvidelsen i Runevig efter havneplanen 1959-68 er fuldført, og at udbygningen af havnen i Midvåg og 2. etape af havneudvidelsen i Runevig er påbegyndt.

I forbindelse med udbygningen af fiskeindustrien i Fuglefjord er der foretaget store opfyldningsarbejder og kajudvidelser, og arbejdet er nu vidt fremskredet.

I Tórshavn er arbejdet på et mindre kajanlæg, hvorved der bliver yderligere 100 m kajplads, fortsat i 1967.

Der er i 1967 udført havnearbejder for ialt 6,5 mill. kr., hvoraf ca. 3,1 mill. kr. er arbejdsløn svarende til, at ca. 300 mand har indtjent godt halvdelen af deres arbejdsindtægt ved disse arbej-

der.

I efterfølgende tabel er der givet en oversigt over aktiviteten i de 6 største havne i de sidste 3 år. Det bemærkes, at de 6 havne ikke følger helt ensartede retningslinier for deres opgørelser. Stort set omfatter tallene ikke ruteskibe i indenlandsk fart. Færske fiskeskibe er medregnet i Tórshavn, men kun i begrænset omfang i de andre havne. For Runevig havn foreligger der kun oplysninger om aktiviteten i 1967.

Aktiviteten i de 6 største havne i årene 1965-67

		<u>Anløb</u>		<u>Godsmængde i 1000 tons</u>	
		<u>antal</u>	<u>reg. netto tons i 1000 tons</u>	<u>udlæsset</u>	<u>indladet</u>
	1965	5.528	580,8	86,8	13,5
Tórshavn	1966	5.567	713,6	94,0	9,1
	1967	5.540	789,9	91,1	10,9
	1965	1.136	188,3	15,7	6,7
Klaksvig	1966	1.190	189,1	17,5	6,0
	1967	1.484	250,7	19,0	8,0
	1965	832	74,0	8,7	3,2
Fuglefj.	1966	1.210	105,0	13,4	5,8
	1967	1.288	134,0	9,8	16,2
Runevig	1967	1.211	163,9	44,4	28,6
	1965	966	148,6	16,8	2,8
Tverå	1966	1.017	178,5	19,0	3,1
	1967	1.079	211,0	20,1	2,1
	1965	315	58,4		
Våg	1966	268	55,4	1)	1)
	1967	504	72,2		

1) Oplysninger foreligger ikke.

Af den følgende tabel fremgår, hvad de samme 6 havne har haft af indtægter i finansårene 1964/65-1966/67, og hvorfra indtægterne hovedsagelig hidrører.

De 6 største havnes indtægter i 1964/65-1966/67

<u>1.000 kr.</u>		<u>Samlede indtægter</u>	<u>Heraf</u>		
			<u>vareafgifter</u>	<u>havne- og bropenge</u>	<u>lejeindtægter</u>
	1964/65	1.341	718	282	124
Tórshavn	1965/66	1.563	808	316	135
	1966/67	1.800	925	390	137
	1965	378	199	83	31
Klaksvig	1966	381	185	101	31
	1967	449	191	163	57
	1964/65	232	42	50	6
Fuglefjæ	1965/66	191	48	41	11
	1966/67	319	93	61	46
	1964/65	181	98	49	33
Runevig	1965/66	187	108	55	24
	1966/67	252	149	62	41
	1964/65	165	80	74	12
Tverå	1965/66	206	93	99	14
	1966/67	270	120	129	6
	1964/65	121	53	49	12
Våg	1965/66	111	44	51	9
	1966/67	114	40	60	8

Passagertrafik til og fra Færøerne.

I 1967 har flyvepladsen på Vågø været regelmæssigt befløjet af det islandske selskab Icelandair fra 1. april i samarbejde med S. A. S. og indtil 1. oktober af det færøsk/danske selskab Faroe Airways. Flyvningens eksplosive udvikling i de sidste 4 år fremgår af omstående tabel.

Flyvepassagerer 1964-67

	Ankom- mende	Afrejst			Transit	Passage- rer ialt	
		Danm.	iovrigt	ialt			
Faroe Airways	1964	344	273	137	410	-	754
	1965	801	654	279	933	-	1.734
	1966	1.462	1.174	423	1.597	-	3.059
	1967	1.442	1.350	365	1.715	-	3.157
Icelandair/ SAS	1964	832	184	558	742	ca.100	1.674
	1965	625	0	538	538	ca.100	1.263
	1966	1.707	629	962	1.591	554	3.852
	1967	3.837	2.065	1.870	3.935	742	8.514
Andre	1964	38	3	32	35	-	73
	1965	34	4	32	36	-	70
	1966	182	-	154	154	-	336
	1967	88	-	112	112	-	200
Ialt flyve- passagerer	1964	1.214	460	727	1.187	ca.100	2.501
	1965	1.460	658	849	1.507	ca.100	3.067
	1966	3.351	1.803	1.539	3.342	554	7.247
	1967	5.367	3.415	2.347	5.762	742	11.871

Den stærke stigning i flyvetrafikken modsvarer i nogen grad af en nedgang i passagerskibstrafikken.

Antal skibspassagerer mellem Færøerne og Danmark 1964-67

	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>
Skipafelagið Føroyar	14.269	13.849	11.325	ca. 6.000
D. F. D. S.	ca. 2.400	ca. 4.250	ca. 5.850	ca. 6.000
Andre	50	76	38	-
Ialt	<u>16.719</u>	<u>18.175</u>	<u>17.213</u>	<u>ca. 12.000</u>

Det bemærkes, at Skipafelagið Føroyar som følge af m/s "Tjaldur"s salg ikke har sejlet passagerer i ca. 2 måneder af 1967.

El-forsyning.

Elektricitetsværket S.E.V.'s anlægsvirksomhed er blevet fortsat i 1967. En oversigt over samlet produktion og salg i de sidste 4 finansår er vist i nedenstående tabel.

	<u>1963/64</u>	<u>1964/65</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>
Samlet el-prod. mill. kWh	38,98	44,93	50,13	55,09
(heraf ved vandkraft)	36,57	41,27	43,20	47,56
Samlet salg af strøm mill. kWh	34,07	39,25	42,35	47,39
Installeret effekt MW	18,2	17,4	24,1	26,0
Samlede driftsindt. mill. kr.	5,4	6,2	6,7	8,6
Samlede driftsudg. " "x)	5,5	5,6	7,9	9,3

x) incl. renter og afskrivninger

RETSVÆSEN

Politimesteren på Færøerne har i 1967 modtaget 289 anmeldelser af forbrydelser, hvoraf 190 er opklaret. Overtrædelserne af straffeloven i 1965-67 fordeler sig således:

	<u>Anmeldt</u>			<u>Opklaret</u>		
	1965	1966	1967	1965	1966	1967
Vold mod off. myndighed	3	2	2	2	2	2
Falsk forklaring o.lign.	1	-	7	1	-	7
Dokumentfalsk	2	3	-	0	2	-
Sædelighedsforbrydelser	6	14	6	6	10	4
Voldsforbrydelser	37	45	36	16	35	32
Frihedsberøvelse	-	-	1	-	-	1
Freds- og ærekrænkelser	1	6	2	0	3	1
Tyveri	66	81	84	29	46	50
Brugstyveri	16	42	60	12	16	28
Andre berigelsesforbrydelser	5	8	7	0	7	5
Hærværk	49	60	79	16	40	55
Øvrige	9	7	5 ^{x)}	6	7	5 ^{x)}
Overtrædelser af straffeloven ialt	<u>195</u>	<u>268</u>	<u>289</u>	<u>88</u>	<u>168</u>	<u>190</u>

x) heraf manddrab 1

	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>
Antal tiltalte i <u>statsadvokatsager</u>	92	85	119
Heraf vedrørende <u>spirituskørsel eller anden forseelse med påstand om frakendelse af førerretten</u>	43	30	49
Antal <u>nævningesager</u>	0	1	0
Antal tiltalte i <u>politisager</u>	96	168	151
Antal <u>udenretligt vedtagne bødeforelæg</u>	434	583	757
<u>Idømte og vedt. bødebeløb</u>	101.235	65.360	146.257

Færøernes ret

	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>
<u>1. Borgerlige sager:</u>			
a. Stævninger indleveret til berømmelse	914	926	1027
heraf faderskabssager	34	29	28
b. afsagte domme ialt	511	540	574
heraf udeblivelses- og erkendelses- domme	445	459	457
<u>2. Straffesager:</u>			
a. indleveret til berømmelse	182	240	315
b. afsagte domme	94	113	151
c. idømte eller vedtagne bøder	51	103	128
<u>3. Fogedforretninger:</u>			
indleverede begæringer	1029	872	664
heraf udpantningsbegæringer for radio- licens	475	378	37
<u>4. Auktioner:</u>			
a. auktionsbegæringer ialt	52	40	60
heraf faste ejendomme	21	24	39
skibe	4	1	0
løsøre	27	15	21
b. afholdte auktioner			
faste ejendomme	4	4	1
skibe	6	1	0
<u>5. Tinglæsning (tinglysning):</u>			
a. tinglæste dokumenter	4887	4720	3175
b. tinglyste dokumenter	393	445	1993
<u>6. Protesterede vekslere og anvisninger (om- fatter alene Tórshavn og omegn)</u>	224	161	237
<u>7. Skifteretten:</u>			
a. anmeldte boer ialt	313	319	335
b. afsagte konkursdekreter	0	0	0
c. boer under offentlig behandling den 31. december	24	14	28
<u>8. Huslejenævnet i Tórshavn:</u>			
Indkomne sager	43	71	367

Fra og med 1967 udgives en færøsk domssamling, der fra 1968 kan fås tilsendt ved henvendelse til dommerkontoret.